

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik IV. V Ljubljani, septembra 1887. 9. zvezek.

Praznik angeljev varuhov.

I. Angelji pomagajo v življenji in smrti.

Glejte, jaz bom poslal svojega angelja, kateri pojde pred teboj in te bo varoval na potu in pripeljal v kraj, katerega sem pripravil. Mojz. 23, 20.

Velika in nezapopadljiva je dobrotljivost božja do nas ubogih ljudi, revnih grešnikov. Vse, kar tukaj na svetu vidimo, je Bog stvaril nam v korist, živež in razveseljevanje; pa to še ni bilo dovolj njegovi dobrotljivosti; tudi tiste svete duhove, kateri njegov prestol obdajajo in se njegovega veličastva veselé, je nam v službo in varstvo odločil. *Bog*, tako piše že kraljevi prerok (Ps. 90.) *je svojim angeljem zapovedal, da te, o človek! na tvojih potih varujejo, da te na svojih rokah nosijo. Glejte, govori Gospod Bog po Mojzesu, glejte jaz bom . . .* In sv. ap. Pavel (Hebr. 1, 14.) lepo vpraša: *Ali niso vsi služabni duhovi v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri bodo delež zveličanja prejeli?*

Kakor imenitne gospode, kralje in cesarje služabniki povsod spremljajo, kakor veličastno solnce luna in luno zopet druge zvezde obdajajo, tako tudi človeka povsod spremljajo viši duhovi, angelji varuhi. Kdo ne bi hvalil in častil te očetovske ljubezni! Kdo ne bi bil hvaležen za toliko dobroto? kdo ne bi imel zaupanja do angelja varuha, katerega mu je dala ljubezen nebeškega Očeta!

V resnici, ena najveselejših resnic naše sv. vere je, da človek na tem svetu, polen reve in greha, na svetu, polnem nevarnost in skušnjav, ni sam sebi prepuščen, ampak da ga spremlja povsod in mu na strani stoji nebeški duh, angelj varuh, kateri ga ljubi, nad njim čuje in ga varuje nevarnosti in nesreče, zlasti pa skrbi za zveličanje njegove duše, katero bi rad pripeljal v nebeško domovino k Bogu.

Nobeden ne more tajiti, piše sv. Bazilij, *da ima vsak kristijan angelja v varstvo, da bi ga vodil v življenji kakor učenik in pastir.* — *Velika čast za dušo je*, pravi sv. Jeronim, *da ima od rojstva angelja v brambo.*

Dragi! danes je dan, ki je posebno posvečen časti angeljev varuhov. Kdo bi se ne spominjal velikih dobrot, katere smo že od njih prejeli in katere še od njih upamo. Zelo nas mora tolažiti, ako pomislimo, da imamo mogočnega in dobrega angelja varuha, kateri ima to nalogo, da nas varuje in skrbi za našo srečo, za dušni in telesni blagor. Pokazati vam želim v današnjem govoru, kako velika je pomoč, katero dobivamo od angeljev varuhov v življenji in v smrti uri.

Gospod, daj nam spoznati tvojo dobroto, katero nam skazuješ s tem, da si nam dal v varstvo angelje, napolni naša srea z zaupanjem do teh nebeških duhov, da se ne bojimo nobene nevarnosti in da smo v vsaki stiski s srčnostjo in tolažbo napolnjeni.

I. Ako opazujemo človeka od rojstva do trenutka, ko ima svet zapustiti, moramo pritrčiti Jobu, ki pravi: človek je obdan z mnogimi bridkostmi. Vzraste kakor evetlica, se pohodi, beži kakor senca in nima nikjer obstanka. — Bridkost pride za bridkostjo, nevarnost pripelje drugo, kmali nam preté nesreče ali bolezni, ki nam hočejo vzeti življenje; kmali se imamo vojskovati z zunanjimi in notranjimi skušnjavami, da ne zgubimo posvečujoče milosti božje, katera je naši duši življenje. O kako potrebna je v resnici vsakemu človeku zdatna pomoč v tako velikih stiskah in mogočna bramba v tolikih nevarnostih!

Pa tebi, o dobrotljivi Bog! bodi hvala, da si nam pridružil angelje, kateri so 1. v nevarnostih našega telesa in 2. v skušnjavah in stiskah naše duše nam vedno na strani, da nas varujejo!

1. Da, dragi! angelji varuhi nas varujejo v telesnih nesrečah, da se nam kaj hudega ne zgodi. Sv. pismo nam to potrjuje z mnogimi zgledi. Poglejmo pravičnega Lota v Sodomi! On je v največji nevarnosti, da bi ga, kakor druge razuzdane prebivalce, pokončal žvepljeni ogenj, ali dva angelja na božje povelje prideta na pomoč, ga peljeta iz od Boga prekletega kraja in ga rešita, da ne pogine v ognjenem plamenu. — Spremimo mladega Tobija na popotovanje. O kako se prestraši, ko ga pri reki Tigridi med umivanjem nog velika riba hoče požreti, kaka groza ga preleti in si ne vé pomagati! Ali njegov spremljevalec arhangelj Rafael ga osreči, mu zapove

ribo prijeti in ga reši smrti. — Ozrmo se na sv. Petra, ki vkovan v verige zdihuje v ječi! Herod ga je že k smrti obsodil in zapovedal, da bi se judom prikupil, umoriti ga drugi dan; ali njegov zvesti angelj varuh mu pomaga iz rok morilcev; v noči se mu prikaže, verige padejo z rok in ga spremi mimo vseh straž ter pripelje k vernikom. Takih zgledov imamo več v sv. pismu zaznamovanih, pa tudi iz novejših časov jih je mnogo zuanih v poduk in tolažbo, da angelji varuhi nas slabe ljudi v stiskah branijo in rešijo iz nesreč. Zlasti pa so angelji skrbni, da se nedolžnim otrokom kaj hudega ne zgodi. *V resnici*, pravi sv. Avguštin, *angelji, katere je Bog nam v varstvo odločil, so nam vedno na strani, oni nas varujejo po dnevi in po noči, doma in na polji, na vodi in na suhem, oni vedno skrbé, kako bi nas pred nesrečami obvarovali.* — Ne boj se tedaj, o kristijan! vedno še živi Bog, kateri zapoveduje angeljem, da te varujejo na vseh tvojih potih; veseli se o kristijan, da imaš božje duhove za spremljevalce! Kako mnogokrat smo že skusili veliko pomoč teh zvestih služabnikov. A kako velikokrat bi bil znabiti vsakteri zmed nas v neprevidnih otročjih letih ob življenje, ako bi nas ne bil angelj varuh v resnici na roki iz nesreče otel! — Pa vedi, predragi! ako se je angelj tako ljubeznjivega tebi skazal v letih, ko ga še nisi poznal in tudi ne mogel v pomoč klicati, kolikanj bolj bo zate skrbel in te varoval, ako ga goreče častiš, ako se mu za dobrote zahvališ in z zaupanjem v pomoč kličeš? Gotovo, pravi sv. Brnard, potem te bo povsod branil, nesreče obvaroval, boleznim ne bo pripustil ti škodovati, ampak, ako je v čast Božjo in nam v dušni blagor, nam bo vedel naše življenje in zdravje oteči. Kako močno nas mora to nagibati, da jih v sedanjem življenji častimo in v vsaki sili na pomoč kličemo!

2. Toda, ako že angelji na pomoč hité in so za nas skrbni v telesnih nevarnostih, kolikanj bolj čujejo nad nami, ako je naša duša v nevarnosti! — Žalostno je, da je mnogo kristijanov, ki se bolj bojé telesne, kakor pa dušne nevarnosti; koliko jih je, ki se bolj ogibljejo boleznim na telesu, kakor pa dušne; so, ki se strašijo pred smrtjo telesa, ni pa jim veliko mar, ako je duša po smrtnem grehu umrla. Ali drugače pa mislijo angelji. Oni vedó, da je neumrjoča duša neskončno dražja, kakor strohljivo telo; znano jim je, da časne nesreče hitro zginejo in mnogokrat celo koristijo za večnost, ki nima konca; prepričani so, da smrti telesa se nam ni tolikanj bati, ako je le duša v posevečujoči milosti božji, ker se preseli v boljše življenje. Ravno zavoljo tega, ker imajo angelji veliko boljše spoznanje, še veliko bolj skrbé za našo dušo, nas želé obvarovati dušnih nesreč,

nas odvrtačjejo od hudega, spodbujajo k čednostim, k dobremu, da bi bili deležni večnega življenja. In Bog sam nas opominja, da smo ubogljivi, ko nas svari po angeljih svojih. *Spoštuj ga, govori Gospod Bog, in poslušaj njegov glas in glej, da ga ne zaničuješ, ker ne bo zanesel, kadar grešiš in moje ime je v njem. Ako poslušaš njegov glas in vse storiš, kar govorim, bom sovražnik tvojim sovražnikom in bom nasprotoval tvojim nasprotnikom.*

Kako lepe in tolažilne zglede imamo, ki nam potrjujejo resnico, kako skrbni so angelji za zveličanje naše duše! Sv. Cecilija je bila nevedna, slaba v veri, pa angelj jo je podučil, kaj je morala vedeti in kaj storiti. — Sv. Neža je bila v nevarnosti priti v roke nečistnikom, ali angelj jej prihiti na pomoč, jo stori močno in jej ohrani nedolžnost. Glejte, predragi, tako hité na pomoč angelji v dušnih stiskah in pomagajo obvarovati duše pred grehom. *Angelji so, pravi sv. Bonaventura, kakor mogočna vojskina truma, katera obdaja nas ljudi, ki smo k grehu tako nagneni, v vojski tako slabi, k dobremu tako počasni.* — Oni vedno skrbé, piše sv. Lavrencij Justinjan, *da bi nam kaj dobrega svetovali, nas k molitvi napeljali, navdali s kesanjem, obvarovali greha in pripeljali k popolnosti.*

In dragi v Kristusu, ali mar ne čutimo, ali ne zapazimo sami, kako si prizadevajo angelji varuhi, da bi nam rešili duše? O nobeden ne more o tem dvomiti! Zakaj, kakor je gotovo, da nas ti zveličani duhovi vedno in povsod spremljajo, tako gotovo je tudi, da nas na razne načine, akoravno jih ne vidimo s telesnimi očesi, vendar gotovo sedaj svaré, sedaj opominjajo, kmali v notranjem prosijo, kmali s hudim preté. — Ako smo v službi božji mlačni, ali če začnemo opuščati molitev, angelj na tihem govori: o nikar ne zapusti svojega Boga; skuša nas k gorečnosti nazaj pripeljati in nam kaže, koliko si lahko dobrega zaslužimo, koliko kazen zberemo. — Še predno skušnjava pride, že se angelj boji za nas in nas hoče oborožiti z orožjem ponižnosti rekoč: čuj, čuj nad seboj, da te ne prehiti sovražnik. Je pa že skušnjava pri vratih srea, ako že satan in svet nastavljata zanjke, prosi in pravi: nikar ne ubogaj! Ako greš nevarnosti naproti in ako si že od sovražnikov obdan, kako lepo te prosi v notranjem angelj varuh in glasno kliče: tukaj je nevarnost, beži, beži pred grehom! hiti iz te službe, pojdi iz one hiše, varuj se te tovaršije, ako še hočeš Bogu dopasti, dušo rešiti! In kadar je nevarnost še večja, še glasneje in ostreje preti: o duša, ne daj se premotiti, o kristijan, ne daj se zapeljati, zvita kača te hoče v nesrečo pripraviti, nasledek bo bridek, konec pogubljenje!

Angelji, ki gledajo obličje božje, vedó tudi kaka nesreča je za dušo velik smrtni greh in zavoljo tega še celó potem, ko je nesrečen človek zapravlil milost božjo, si nakopal jezo večnega Sodnika, ne zapusté grešnika, ampak še z večjo skrbjo in ljubeznijo temu, ki je zgubil prijaznost božjo, ki je vkovan v verige pregreh in obdan od pregrešnih razvad, ostro kličejo in mu na sree govore: O nesrečni, kam si prišel, kam si zabredel, kolika nevarnost te obdaja! Gorjé tebi, ako smrt kakor tat po tebe pride in te v takem stanu najde! Kaj bi bilo, ako bi jutri, danes, ako bi v tej uri umrl in moral iti v večnost, kjer te čaka kazen, plačilo za tvoje hudobije! Vstani, vstani! že je čas, zadnji čas, da misliš na spreobrnjenje in resnično spokorjenje!

Tako in enako govore od časa do časa angelji temu ali onemu in skrbé za zveličanje naše duše. O da bi poslušali njih glas in jih ubogali, zveličali bi se gotovo. Toda žalibog mnogo jih je, ki poslušajo rajše glas sveta, glas strasti, glas satana, kakor pa opominjevanje in svarjenje angeljevo in tako vničijo njih prizadevanje za zveličanje naše duše.

Toda angelji nas ne varujejo samo pred nesrečami telesa in pred grehom v življenji, oni nam pomagajo tudi o smrtni uri.

II. Nikdar človek tako zeló ne potrebuje pomoči in tolažbe, kakor ob smrtni uri. Zakaj bridek in žalosten je ta trenutek! Bodoča ločitev, ne samo od vsega sveta, ampak tudi od lastnega telesa človeka pretrese, skušnjave pekla vznemirujejo duha in vstop v neznano večnost nas napolnjuje strahom. Kdo bo takrat naš pomočnik in tolažnik? O dragi, angelji varuhi so, ki nam tudi v tej uri največ pomagajo. Kajti oni so, ki nam 1. zljajšajo smrtne težave, 2. dajo orožje zoper peklenške skušnjave in 3. razveselé vstop v večnost. Zopet novi vzroki za nas, da angelje častimo in v njih pomoč kličemo;

1. Da, dragi, v smrtnih težavah imamo od ljudi malo ali pa nič tolažbe pričakovati. Eni so preneobčutljivi pri naši ločitvi s sveta, stojé in gredó brez sočutja mrzli od bolnikove postelje; drugim je še celo prav, ako oči zatisnemo; zopet drugi še pomnožé naše bolečine s svojim jokanjem. In ako nas nekateri hočejo tolažiti in se trudijo nam bolečine zljajšati, nas tolažiti: v čem pa obstoji to tolaženje? Mnogokrat v tem, da nam dajajo upanje, da bomo še ozdraveli, nam s tem zakrijejo nevarnost in odvrtačujejo, da se popolnem ne pripravimo za smrt. O kako slabo, da, mnogokrat kako škodljivo je vse tolaženje, ki ga dobiva človek na smrtni postelji!

Kje je toraj resničen prijatelj, da bi nam v tako imenitnem in žalostnem trenutku mogel in hotel pomagati?

Glej angelj je, o kristijan! glej tvoj angelj varuh, ki ti ga je Bog dal za spremljevalca. On je, ki te pri premišljevanju napak tvojega življenja spominja na usmiljenje božje in na neskončno zasluženje Jezusa Kristusa; on je, ki ti želi srce odtrgati od vsega posvetnega, ker ti kaže, kako revno je vse na svetu, minljivo in ničevno, on je, ki ti napolnjuje notranje s svetim hrepenenjem po nebeški domovini in te tako vmiri in napolni dušo z zadovoljnostjo. Kje imamo lepši zgled, da bi nam vse to potrdil, kakor zgled božjega Zveličarja!

Bil je na Oljski gori, njegovi učenci so ga razun treh vsi zapustili in še ti trije so zaspali. Njegov nebeški Oče pripusti, da vidi težo pregreh, katere je nase vzel, pripusti, da občuti strah, ki ga ima pričakovati grešnik pred sodnjim stolom. Njegova duša je žalostna do smrti, krvavi pot mu kaplja na tla in on je v smrtnih težavah. — Ni li, ne v nebesih in ne na zemlji nobenega, da bi se ga usmilil, ga tolažil v taki veliki britkosti? Da, je; sv. evangelij nam pravi, pri tem zapuščanju od vsega sveta, se mu je prikazal angelj iz nebes, ki ga je pokrepčal. In zakaj se je to zgodilo? — Zgodilo se je, pravijo pobožni učenci, nam v poduk, da imamo tudi mi v smrtnih bolečinah, kadar nas bo vse zapustilo, pričakovati tolažbe in pomoči od angelja varuha. In mar nas to ne bo razveselilo? ne spodbujalo, da jih v življenji častimo?

2. Angelji varuhi pa nas ne tolažijo samo, ampak nam tudi pomagajo se vojskovati zoper skušnjave pekla. Nikdar si zviti satan toliko ne prizadeva nas pogubiti, kakor o zadnji uri. Čaka nas vse, kar sv. Janez v skrivnem razodenji piše: *Peklenski sovražnik se spusti s hudo jezo na vas, ker ve, da ima le še malo časa*. Njegova jeza, njegovo zapeljevanje je tolikanj hujše, kolikor krajši je čas, kolikor večja je zguba, pred katero se boji. Ali kako, ne bo li z jezo hudobnega duha tudi gorečnost angelja rastla; ne bo li njegova skrb duše rešiti tolikanj večja, kolikor bolj se trudi satan jo pogubiti? Bil je v celem življenji naš prijatelj, nas bo mar v zadnji vojski zapustil? Ne, pravi sv. Brnard, *on se bo za nas vojskoval, bo odganjal skušnjave satanove, vničil bo njegovo moč, izvil nas iz njegovih zanjki in nas rešil pred našim nasprotnikom*. Da, veseli se o človek, kliče kraljevi prerok: *Bog je svojim angeljem zapovedal, da te varujejo na vseh tvojih potih. Šel boš čez kače in modrase, leve in zveri bodeš z nogami teptal*; to se pravi, peklenske sovražnike bodeš osramotil, ko te bodo kakor kače hotli s trupom umoriti, premagal jih

boš, kadar bodo divji kakor levi z vso ljutostjo te napadali. Tako velika je pomoč angeljev, da bi nas rešili pred zalezovanjem peklenskih moči. Kaj nas zamore bolj tolažiti, kaj nam bo dajalo več upanja, da se zamoremo dobro vojskovati in pridobiti krono zveličanja?

3. Gotovo! od angeljev varuhov spremljanim in obdanim, nam bo tudi imeniten vstop v neznano večnost prijeten in vesel. Ko se je duša od telesa ločila, brž ko ne najprej zagleda v večnosti njega, ki je ni nikdar zapustil, njega, ki jej je bil v življenju in v smrti spremljevalec in ki jo sedaj ima peljati pred večnega sodnika! In kadar duša vprvič zagleda svojega angelja varuha v njegovi visokosti, lepoti, v njegovi slavi; kadar vidi, da je ta, s tolikimi prednostmi, čednostmi obdarovani duh njen varuh, spremljevalec, njen najboljši prijatelj bil; da, ko spozná še le sedaj v večnosti, da jo je toliko nesreč obvaroval, tolikrat jej na strani stal, k dobremu jo napeljeval in tolikokrat pred satanovim zalezovanjem varoval in jo večnega pogina rešil: o kako se čudi, mu je hvaležna in kako veselje jo napolnuje! — In kako angelj varuh našo dušo sprejme? s kakim veseljem nam bo srečo voščil, da smo srečno svoj tek dokončali in britkosti polno solzno dolino zapustili! v kako čast si šteje, da je zopet eno dušo pridobil za nebesa in napolnil en sedež, katerega so zgubili zavrženi angelji, veseli se angelj varuh, da je tudi on pripomogel duši k zveličanju. Ako Zveličar pravi: veliko je veselje med angelji nad grešnikom, ki se speobrne, koliko mora še le biti veselje, ako bomo k njim, v njihovo družbo prišli, ko bomo postali njih tovariši, ko nas bodo pripeljali v nebeška prebivališča. Zveličar sam, Jezus Kristus je to povedal, ko je govoril o smrti Lazarjevi. *Ubogi, pravi Kristus, umrje in je bil od angeljev prenešen v naročje Abrahamovo.* To je toraj naloga angeljev po naši smrti, da ne spremljajo samo naših duš, ampak jih tako rekoč v veseli trumi prenesó tjekaj v nebesa. *Ni bil, pravi sv. Krizostom, en angelj dovolj, da bi bil Lazarjevo dušo spremlil, ampak bilo jih je več, da so to storili v veselem krdelu.* Vsak angelj se veseli tako breme nesti, z veseljem, z največo radostjo vodijo oni človeške duše v prelepo nebeško stanovanje. Ako je pa tako, ni li ločitev od tega sveta in vstop v večnost za dušo zelo lep in vesel?

Seveda take sreče nima pričakovati tisti človek, kateri svojega angelja varuha ne spoštuje, njegovega glasu, opominjevanja v življenju ne posluša, kdor obložen z velikimi grehi, v nespokornosti umrje in nima posvečujoče milosti božje, ko se loči s tega sveta. Taki nesrečnež bo od svojega angelja zapuščen, on se loči od njega. Strašna ločitev,

ko se angelj poslovi od svojega varovanca, ko se imata za večno ločiti in kjer pravi zvesti prijatelj za vselej zapusti dušo! Pové, očita jej skrb, katero je imel za njo, pokaže jej nevarnosti, iz katerih jo je rešil, spomni jo še na opominjevanja, katera jej je dajal, pokaže pot, katero ji je kazal v zveličanje. To vse ji pové, pokaže in očita in potem se obrne in loči za vselej od nje. In kdo potem tako nesrečno dušo sprejme? Oh, drugi angelj, zavrženi, sovražnik Božji in ljudi; ne angelj luči, ampak angelj temote, ne angelj zveličanja, ampak angelj pogubljenja. O žalostna sprememba, kako strašna osoda.

O sv. angelji varuhi, obvarujte nas te strašne nesreče, ne pripustite, da bi se konec življenja ločili. Velika je naša pomoč, ki nam jo skazujete v življenji, mogočna je vaša pomoč v zadnji uri. O ne pripustite, da bi bil vaš trud nad nami zastonj! ne! mi hočemo vas, ljubi angelji varuhi, v vsem življenji častiti, večkrat na vas misliti; klicali vas bodemo v vsaki stiski in poslušali vaš glas. Ne zapustite nas v zadnji uri! obrišite nam smrtni pot, dajte nam pomoč zoper pekel, sprosrite nam milost pri sodniku, vzemite naše duše v vaše naročje, potem bodemo z vami Boga hvalili in se v vaši družbi veselili. Amen.

† Jos. Resnik.

2. Podoba angelja varuha.

Mat. 18, 10.

Vvod: Sv. apostelj Pavel piše: *Zdaj vidimo skozi zrkalo kakor v megli; takrat pa bomo videli od obličja v obličje.* (I. Kor. 13, 12.) To velja o vseh skrivnostih naše sv. vere, še posebej pa o skrivnosti današnjega praznika. Nihče ne more po vrednosti popisati lepote in moči angeljev . . . Prišel bo pa dan, ko se bomo sami prepričali . . . Mnogo nam je Bog o angeljih razodel z besedo, mnogo pa tudi s tem, da je v raznih prilikah angelje pošiljal v vidni podobi. Sv. cerkev nam jih kaže v raznih podobah. Za danes sem si odbral posebej eno, da vam jo pokažem: podobo angelja varuha, ki z eno roko dete vodi, z eno pa proti nebu kaže.

Izpeljava. I. Popotnik si v nepoznanih krajih, zlasti ko gré na visoke goré, najame vodnika, da mu pot kaže in lajša. Mi vsi smo popotniki potujoči v nebeške višave; vsi potrebujemo zanesljivega voditelja. Že prvi trenutek nam ga je ljubi Bog dal. (II. Moz. 23, 20.) Njegovo prizadevanje prelepo kaže podoba:

1. Za roko drži otroka — kolika ljubezen! Smehljaje se podajajo otročiču roko stariši, bratje, sestre dobrotniki . . . a tolike ljubezni do otroka nima tudi najboljša mati, kakor njegov angelj varuh! Ker angelji s popolno ljubeznijo Boga ljubijo, je tudi nepopisljivo velika njih ljubezen do onih, katere jim je Bog v varstvo izročil. Kako lepo sv. pismo: *Na rokah te bodo nosili!* (Ps. 90, 11.)

2. Za roko drži svojega varovanca — kolika skrb! Sam mu hoče streči, sam povsod in vselej poleg njega biti. *Angelj je po dnevi in po noči, na vsakem kraju in ob vsakem času, pri vseh naših opravilih in potrebah nam blizo in nas ne zapusti noben trenutek.*

(Blozij.) — *Angelj varuh je neločljivi tovariš naše duše.* (Sv. Bernard.)

a) Kako lepo skrbi za naše telo. *Svojim angeljem je zapovedal . . .* (Ps. 90, 11.) *Če nas vidijo angelji v nevarnostih in potrebah, prihitijo nas varovat.* (Sv. Vincencij Fer.) — b) Še skrbnejši je v naših dušnih nevarnostih. *Angelj Gospodov se bo vstopil okrog njih, ki se ga bojé, in jih bo otel.* (Ps. 33, 8.) Prim. Jud. 13, 20. — *Naša slabotnost in krhkost bi brez angeljeve pomoči ne mogla zmagovati v toliko in tako velikih dušnih nevarnostih.* (Sv. Hilarij.)

3. Za roko drži svojega varovanca — kolika sreča! Ti si morebiti žalosten, ker si od vseh tako pozabljen, — osamljen; prijatelji najljubši so ti pomrli ali pa te nezvesto popustili . . . Bodi potolažen: tvoj najboljši prijatelj — angelj varuh — te ni in te ne bo zapustil, vedno ti še prijateljsko roko podaja, kakor takrat, ko si bil še nezmožno dete. — Hude skušnjave te ne nehajo nadlegovati, boj je hud, — že obupuješ: ne, prijatelj, bodi srčen, močnega pomočnika imaš poleg sebe, ki ti roko podaja, okleni se te močne roke in rešen boš v najhujših nevarnostih, kakor je bila rešena sv. Neža in stotine družih . . .

4. Za roko drži svojega varovanca — kolika čast! Častno je, če smemo spremljati imenitnega gospoda, še bolj častno, če nam roko podá, kaj še le, če gré poleg nas in nas prijateljsko za roko drzé spremlja! O človek, spoznaj svojo veliko čast: tako imeniten duh, služabnik Najvišjega, ti je tako prijazen, te prijateljsko za roko vodi! O spomni se te prevzvišane časti, kadar se ti skušnjava bliža . . .

II. Da bi se pa človek popolnem izročil angeljevemu vodstvu in se tesno oklenil njegove roke, angelj na podobi tudi s prstom proti nebu kaže. Kaj pomeni to?

1. Angelj proti nebu kaže, kakor bi hotel nam najprej naznaniti svojo domovino. Kolik strah in koliko spoštovanje moraš toraj imeti do angelja, ki te na zemlji za roko vodi, ob enem pa tudi *vedno*

gleda obličje nebeškega Očeta! (Mat. 18, 10.) In kako hvaležen moraš biti, ker je tvoj srednik med nebom in zemljo. Sv. Tomaž Akv. piše: *Bog nam ne dá nobene dobrote, da bi tudi angelji na tem deleža ne imeli.*

2. Angelj nam s prstom kaže, kje je naš pravi dom, in nas s tem opominja, naj hitimo urnih pa varnih stopinj . . . Zato je večjidel na podobi poleg pota naslikan tudi globok prepad, kača itd. O Lotu pové sv. pismo: *Ker se je še obotavljal, sta (angelja) prijela za roko njega in njegovo ženo in njegove dve hčeri . . . In sta ga ven peljala in mu govorila: Otmi svoje življenje, ne oziraj se in ne mudi se nikjer po teh krajih, temuč na goro se otmi, da tudi ti ne pogineš.* (I. Moz. 19, 16. 17.) Tako tudi tvoj angelj kaže proti Sijonski gori . . .

3. Angelj nam kaže tje, kjer poneha vse hudo in nas čaka neizmerno plačilo. Sv. Lidvino je v prebitkih bolečinah angelj prišel tolažit ter jo spomnil besedi sv. apostelja Pavla; *da trpljenje sedanjega časa se ne dá primerjati prihodnji časti, ki bo nad nami razodeta.* (Rim. 8, 18.) Tako tudi še zdaj angelj tolaži svojega varovanca. Vsak angelj varuh je tudi angelj tolažbe, zlasti ob zadnji uri . . .

4. Angelj s prstom proti nebu kažoč nam je preljubeznjiv učitelj, ki nam sicer le na tihem na sree govori, vendar je njegov nauk tako lahko umljiv, prepričaven, silen . . . *Angelj v tvojem srcu govori o pravičnosti, sramožljivosti, čistosti, dobrotljivosti, o pravi ljubezni in pobožnosti.* (Sv. Hermas.) — Opominja nas k molitvi, vnema za sv. čednost in krščansko popolnost. *Dobri angelji zmiraj dobro svetujejo, opominjajo k molitvi, vzbujajo kesanje in solze, vlivajo spoznanje Božje, učijo detinski strah, pomirujejo srce, vrejujejo misli, dajajo sladko upanje* itd. (Sv. Lavrencij Just.)

5. Prst, ki ga angelj po koncu drži, je pa tudi resnoben opomin, kakor bi nam od daleč kazal tisti strašni dan, ko nas bodo angelji iz grobov klicali k sodbi božji. O, s kolikim veseljem bodo angelji varuhi nedolžne in spokorne na desno stran devali; kako presunljivo pa bodo angelji pogubljenih očitali in tožili (zanikarne stariše, pohujšljivce in zapeljivce, sovražne . . .)

Konec: Dobro si zapomnite današnje nauke. Oklenite se tesno svojega angelja varuha; ubogajte ga, on vas bolj ljubi, kakor najboljša mati, skrbi bolj za vas, kakor najboljši oče; poslušajte njegove nauke in opomine, da bode ob koncu potovanja z veseljem vašo dušo spremil v nebesa, sodnji dan pa zopet radostno za vašo poveličano roko prijel . . .

Praznik rojstva Device Marije.

I. Marijinega rojstva se veselé nebesa in zemlja.

Ti si slava Jeruzalema, ti veselje
Izraela, ti čast našega ljudstva.

Jud. 15, 10.

Če mora človek v temni noči sam popotovati po neznanih gozdih, mu je tesno pri srečanju; že sama misel, v kaki nevarnosti je, ga straši in plaši, za vsakim grmom vidi kako prikazen, ali kakega hodobnega človeka, da mu mraz ude pretresa; kako željno in težko ne pričakuje svetlega jutra, da bi bolj varno stopal! — Kako hude so temne, dolge noči bolniku, o kako si želi jutranje zarije! — Kar je pa za popotnika in bolnika jutranja zarija, to je rojstvo Marije Device, blažene jutranje zarije, za ves človeški rod, kakor nam to sv. cerkev danes potrjuje, ko moli: *Tvoje rojstvo o Devica, božja porodnica, je veselje oznanilo vesoljnemu svetu, zakaj iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog!* — In zares, kaj bi nam pomagalo rojenim biti, če bi se pa ne mogli zveličati? In če bi Marija ne bila rojena, bi bili mi vsi pogubljeni, ker ona je mati svojega, pa tudi našega Odrešenika, kateri je odvzel prekletstvo greha, prinesel blagoslov, smrt premagal in nam podaril večno življenje. Brez Marije bi bili mi sedaj vsi v zmotah, v grehah, bi živeli le za večno pogubo! Z Marijo pa nam je izšla tolažilna zarija rešitve. — Kako prav ima sv. cerkev, katera želi, da bi se vsi v svetem veselju veselili nad njenim rojstvom! — In zakaj bi se pač res ne veselili nad rojstvom tega svetega Deteta, saj se še svet veseli svojih rojstnih dni; koliko ni veselja po marsikaterih hišah med otroci, kadar oče ali mati svoj rojstni god obhajajo, in mi kristijani bi se ne veselili nad rojstvom edine matere izmed človeškega rodu, katera nam dela tako čast, in kateri se imamo za svoje zveličanje zahvaliti? O pač vesel dan je dan rojstva Marije Device za nas tudi zato, ker se ga Bog sam veseli. Marija je bila rojena za Boga, zato se njenega rojstva nebesa veselé; Marija pa je bila rojena tudi za nas, zato se moramo tudi mi veseliti. — Bodi nam presrečno pozdravljena, Marija, o preblažena jutranja zarija, mi te želimo danes s tem počastiti, da premišljujemo veselje nad tvojim rojstvom v nebesih in na zemlji; sprejmi slabo naše počaščenje za dobro!

I. Marijinega rojstva se veselé nebesa. Marijino rojstvo ni zaradi tega tako imenitno in častljivo, ker ima Marija toliko slavnih prednikov, očakov, prerokov in kraljev, iz katerih rodu je, temuč njeno rojstvo dela imenitno in slavno njena svetost, v kateri je bila rojena, in njen poklic, za katerega jo je Bog od vekomaj izbral, da bi bila ne samo otrok Božji, ampak tudi mati Božja! Marija toraj je bila rojena za Boga, in zato se je veselé vsa nebesa, in sicer najprej presveta Trojica sama!

a) Bog oče sam se je veseli. Bog ima veselje nad vsemi svojimi stvarmi, sosebnost veselje pa ima nad ljudmi, katere je po svoji podobi vstvaril. Greh pa je to podobo božjo nad človekom skazil in zato ni bilo od Adama in Eve sem nobenega človeka rojenega, kateri bi bil po svoji duši prava podoba božja. Le Marija sama je bila že od začetka tista, nad katero je mogel Oče nebeški imeti dopadajenje, ker v njej je gledal svojo pravo podobo, ker je bila že naprej zavoljo svojega Sinu obvarovana vsacega madeža greha. Koliko veselje je bilo za Boga Očeta, da je videl svojo hčer v toliki svetosti in pravičnosti!

b) Rojstva Marijinega se veseli ravno tako Bog Sin. Že zemeljski sinovi in hčere se veselé ob rojstnem godu svojih starišev, ki so bili v grehah spočeti in rojeni, koliko bolj se je veselil božji Sin rojstva svoje matere ne le samo zavoljo njene svetosti, ampak tudi zavoljo njenega imenitnega poklica! Od vekomaj sem je želel človeški rod zveličati in odrešiti, in v Mariji je gledal tisto izvoljeno posodo, v kateri se mu bo mogoče včlovečiti in zveličanje pričeti. — Imeniten je bil poklic Abrahamov, ker je imel biti oče izvoljenega ljudstva; imeniten je bil poklic Mozesa, kateri je imel rešiti izvoljeno ljudstvo trde egiptovske sužnosti; imeniten je bil poklic Davida, kateri je imel biti praočak našega Zveličarja po mesu; imeniten poklic prerokov, kateri so imeli Zveličarja napovedovati Izraelu v tolažbo; imeniten poklic sv. Janeza Krstnika, kateri je imel v duhu ljudi pripravljati na obljubljenega Mesija; pa vse imenitniši je bil poklic Marijin, ker ona je imela biti mati Božja, začetnica začetnika življenja! Zato se je je veselil ob njenem rojstvu božji Sin, ker mu je ona imela biti pripravno orodje, po katerem bo zamogel svojo gorečo ljubezen za izveličanje ljudi izvršiti.

c) Veseli se rojstva Marijinega tudi sv. Duh; zakaj v njej vidi posodo za svoje gnade, najde kraj in sedež, kjer mu bo moč prebivati; v njej najde svojo nevesto, s katero se bo mogel na večno zaročiti!

Tako in zato, vidite kristijani, se rojstva Marijinega veseli presveta Trojica v nebesih. Bog Oče se veseli nad svojo izvoljeno hčerjo, Bog Sin nad svojo brezmadežno materjo, Bog sv. Duh pa nad svojo čisto nevesto!

A. Veselé se pa rojstva Marijinega tudi vsi angelji nebeški! Ker je prevzetni angelj brezštevilno trumo nebeških duhov s seboj v pekel potegnil, ter veliko nebeških prostorov izpraznil, nam Marijin prihod na svet zopet upanje daje, da se bodo ti prostori zopet napolnili. Zato se veselijo angelji, kateri so žalovali nad nesrečno in večno zgubo toliko svojih bratov, dobro vedoč, da bo Marija izpraznene prostore zopet napolnila, ker bo po svojem božjem Sinu mati živih postala in delivka božjih milosti. Ni dvomiti, da so se zavoljo tega angelji božji Marijinega rojstva močno veselili in se ga še veselé, in da ni napačno mislil neki pobožen učenik (Gerson), ki je rekel: da so se angelji Marijinega rojstva bolj veselili, kot svojega stvarjenja!

B. Veseli pa so bili Marijinega rojstva tudi vsi pravični in izvoljeni Božji, kateri so v predpeklju, sicer brez bolečin, pa tudi brez posebnega veselja svojega odrešenja pričakovali. Mislite si človeka, kateri je zašel v temnem gozdu, in kateri že več ur pravega pota išče, da bi ven prišel, pa ga ne najde, kar zagleda luč, ter spozná, da so ljudje blizo, in da je rešen svoje nesreče. Ali ga ne navdá ta nepričakovana luč z velikim veseljem? Če ima tudi morda še dolgo pot do svoje domačije, je vendar-le vesel, ker ima sedaj upanje jo najti! Ko bi kdo 40 let, ali pa tudi samo 40 dni moral v temi živeti, kako bi se gotovo razveselil, ko bi zopet prišel na solnce! Koliko veselje je pač moralo nastati še le med pravičnimi dušami, katere so že 4000 let v smrtni sencu in v mračni temi pred peklom čakale na odrešenje, ko so zvedle, da je sedaj njihova rešitev tako blizo! — Kristus sam je rekel, da se je Abraham silno veselil videti njegov dan, in ko ga je videl, je bil vesel; ali se ni tudi razveselil rojstva Marijinega, katero mu je bilo poroštvo za rojstvo Jezusovo?

Na današnji dan je zadonel glas v predpekel: Povzdignite svoje glave, vaša rešitev je blizo! Veselita se vidva Adam in Eva, in poglejta tje na svojo hčer, ker ona bo vaji in vajine otroke rešila prekletstva! Veseli se Noe! zakaj narejena je barka, v kateri se bodo lahko vsi ljudje rešili; prikazala se je mavrica, znamenje miru in sprave z Bogom za vse! Veseli se Jakop! zakaj danes se je prikazala zvezda iz tvoje hiše in postavljena je lestva, po kateri bodo hodili angelji gori in doli, po kateri bo sam Sin božji prišel na zemljo in po kateri bodo ljudje podpirani od angeljev hiteli v nebesa! Veselita

se vidva vodnika izvoljenega ljudstva, Mojzes in Aron, prikazal se je goreč grm, kateri bo gorel, pa ne bo zgorel, mati bo postala, pa vendar devica ostala! vzrastla je vedno zelena palica, na kateri bo Duh božji prebival! Veselite se vi preroki vsi, zakaj pognala je korenina, katera bo kmalo božji sad rodila! Tak vesel glas je danes prvokrat pridonel v predpekeli, o koliko veselje je pač moralo biti med vsemi pravičnimi, ki so že leta in leta po njem zdihovali in koprneli!

II. Rojstvo Marije Device pa ni bilo samo za nebesa in spodnji svet neizrečeno veselo, ampak tudi za vso zemljo, ker ona je bila rojena tudi za vse ljudi na zemlji!

1. Veselili so se Marijinega rojstva njeni stariši. Joahim in Ana sta veliko let pobožno sama živela v Nazaretu, in nista imela otrok; tudi upanje jih kedaj dobiti je bilo čedalje slabeje, ker sta se starala. Pri judih pa je veljalo za veliko sramoto, če stariši niso imeli otrok, zato ker je vsak mislil, da bo iz njegovega rodu prišel Zveličar, katerega so pričakovali. Sicer sta se sama, pobožna kakor sta bila, popolnoma udala v božjo voljo, ali vendar hrepenenje in želje po Zveličarji, in da bi prišel iz njenega rodu, je bilo premočno, da bi ga bila mogla čisto zadušiti. Večkrat sta natihoma zdihovala in molila, da bi jima Bog dal kakega otroka. *Joahim je molil po gorah*, piše sv. Epifanij, *med tem, ko je Ana doma na vrtu zdihovala*. In glejte! Danes je Bog njune molitve uslišal, in v visoki starosti ju je blagoslovil z ljubeznjivim detetom, nad katero je vso lepoto dušno in telesno bogato razlil. O koliko veselje za stariše! Kako srečnega se človek čuti, če vidi, da so njegove prošnje in molitve uslišane pred Bogom! Kako se je veselila Ana, Samuelova mati; Sara, Abrahamova žena; Elizabeta, Caharijeva žena, katere so v visoki starosti dobile otroke, kateri so bili za take imenitne namene od Boga izvoljeni! Koliko sta se na današnji dan veselila še le Joahim in Ana, ker sta iz nepričakovanega rojstva svojega otroka spoznala, da ga je Bog za posebne velike reči odločil!

2. Veselilo se je Marijinega rojstva tudi vse Izraelsko ljudstvo! Kak jok in stok je odmeval med Izraelskim ljudstvom takrat, ko je v babilonski sužnosti zdihovalo! Tempelj v Jeruzalemu je bil razsut, in izvoljeno ljudstvo v sredi med malikovalci! *Ob babilonskih rekah smo sedeli in jokali*, tožijo sami, *ko smo se Sijona spominjali; na vrbe smo svoje citre obešali . . . kako bi bili pač mogli v ptuji deželi prepevati Gospodovo pesem?* (Ps. 137, 1—5.) *Kako je z nočjo?* vpraša Izaija, *ali še ne boš prišel dan rešitve?* Glejte, enaka in še brez primere otožniša so bila žalovanja in zdihovanja med izvoljenim

ljudstvom pred prihodom Odrešenikovim na zemljo! O to je bila dolga in huda noč, ko so ljudje v satanovi sužnosti zdihovali in si boljših in srečniših časov želeli. Ta črna noč težavne satanove sužnosti pa se je pretrgala na današnji dan, ter so nastopili veseli časi. *Napočil je dan, kliče sv. Avguštin, rojstva blažene in vedno češčene Device Marije. Veseli se, o zemlja, ki si počeščena s tako blagim detetom. Prikazala se je druga Eva; prva je prinesla žalost, ta veselje; prva je rodila greh, ta Nedolžnega; prva je škodovala, ker nam je prinesla smrt, druga nam je koristila, ker nam je dala življenje; Eva je ranila, Marija pa zdravila!* — Veselje nad rojstvom Marijinim med pobožnim izraelskim rodom pa je bilo še tolikanj večje, kolikor bolj težko so Zveličarja pričakovali, o katerem so zagotovo vedeli, da ima sedaj in sedaj priti, ter na tihoma upati smeli, da bo ravno ona izbrana in izvoljena izmed tisočerih.

3. Veseli se pa tudi Marijinega rojstva po pravici vsa katol. cerkev. Praznično ozališani altarji, spodbudno petje in mili kliči sv. cerkve, da naj se danes veselimo vsi, to so spričevanja veselja sv. cerkve, s katerim je napolnjena. Že stoletja obhaja vsako leto z veseljem god Marijinega rojstva in vsako leto ponavlja v svojih molitvah: *veselimo se Marijinega rojstva!* Sv. cerkev se toraj zares Marijinega rojstva močno veseli in želi, da bi se mi vsi njeni kakor tudi Marijini otroci tega veselili, zatoraj kličem: Veseli se, *a)* ti pravični, Marijinega rojstva, zakaj v Mariji ti je bila rojena mati, katera te ne bo nikdar zapustila. Kakor je sprejela sv. Janeza pod križem za svojega sina, tako sprejme tudi vsako nedolžno dušo, katera se njej posveti z otročjo vdanostjo in ljubeznijo. Veseli se ti nedolžni, ker v njej imaš in najdeš mogočno pomočnico, katere beseda pri njenem božjem Sinu vse velja; v njej najdeš svojo tolažnico, katera je vedno pripravljena ti obrisati vse solze iz oči, ter ti polajšati vsako breme in nadlogo! — Pa vesel se Marijinega rojstva tudi, *b)* ti grešnik. V Mariji najdeš ti svoje pribežališče, ker ona je pribežališče grešnikov; res da ne vseh, zakaj Marija ne more biti pribežališče takim, kateri trdovratni v grehih ostanejo, greh vedno ljubijo, doprinašajo in se nevarnosti ne ogibljejo, takim se vé, Marija ne more biti pribežališče, drugače bi morali reči, da Marija grehu roko drži, da ga v varstvo jemlje in zagovarja; pač pa je Marija pribežališče takim grešnikom, kateri želijo greh zapustiti, pa se sami preslabe čutijo, ter se zato k Mariji v pomoč zatekajo, takim bo Marija pravo kesanje in pokoro sprosila! Zato piše neki učenik: Grešnik! ne zatekaj se k Bogu, kajti Bog grešnika ne usliši, in omadeževano sree Najsvetejšemu ne dopada. Obrni se na Marijo,

k njej se zateci, ona bo pokrila tvoje grehe s svojim zasluženjem, ter sprosila od Boga, da bo tvoja zdihovanja uslišal zavoljo nje, ker tebe zavoljo svoje neskončne pravice ne more uslišati!

Tako toraj, predragi Marijini otroci, se mora danes zares veseliti Marijinega rojstva slehernna stvar: pravični in grešniki, ker se ga tudi angelji in svetniki ter Bog sam veseli, in slehernna usta morajo klicati: *Marija, ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!* — Nebesa se Marije veselé, ker je bila rojena za Boga; zemlja se je mora veseliti, ker ji je rojena v zveličanje! Kdor toraj hoče, lahko po Mariji k Jezusu pride. Nobena reč nam ne more več kratiti našega zveličanja, če se le mi Marijine ljubezni in priprošnje vredne skazujemo, — vredni pa bomo njene ljubezni in priprošnje, če njeno življenje in lepe čednosti posnemamo! — Imenitni rod samo — še človeka ne požlahtni v božjih očeh, le lepo življenje dela človeka plemenitega, in tudi njegovo rojstvo stori slavno pred Bogom in ljudmi; zatoraj bi pač nam malo pomagalo, če bi se mi danes samo rojstva Marijinega veselili, nje pa v življenji ne posnemali! Hvaležni se danes ob godu rojstva Marijinega spominjajmo tudi svojega rojstva, sosebno svojega duhovnega rojstva po zakramentu sv. krsta. Prevdarjajmo, če smo mi tako zvesto ohranili krstno gnado, kakor je Marija gnado svojega rojstva! In če bomo morali spoznati, da nismo bili zvesti, potem naj nam solze prave žalosti spirajo našo dušo tako, kakor nam jo je nekdanj krstna voda. Ker smo pa še sami nezmožni pravo kesanje nad seboj obuditi, zatecimo se danes k Mariji, ter rečimo: „O Marija, mi sicer ne dvomimo, da si ti vsaki čas pripravljena nam pomagati, ali vendar danes pa tolikanj bolj trdno zaupamo, da nam ob svojem rojstnem godu ne boš prezrla naših prošenj in molitev, zato tudi s toliko večjim zaupanjem k tebi kličemo: sprosi nam od Boga pravo kesanje nad svojimi grehi, resnično čistost srca, stanovitno poboljšanje in srečno zadnjo uro, da bomo smeli stopiti pred čisto Jagnje božje ter se z vsemi angelji in svetniki na večno tvojega rojstva v nebesih veseliti. Amen.“

Andr. Šimenec.

2. Marijine prednosti. A.

Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije,
od katere je rojen Jezus, ki je imenovan
Kristus. Mat. 1, 16.

Sv. cerkev ima navado, da pri svetnikih in svetnicah božjih ne praznuje njih rojstnega dne, ampak dan njih smrti. To pa iz tega namena, ker so bili svetniki pri svojem rojstvu, enako kakor mi, vsi omadežani z izvirnim grehom in tako njih rojstni dan ne more biti predmet veselja in praznovanja. Izvzet je le rojstni dan sv. Janeza Krstnika, ki je bil po spričevanju sv. pisma že v materinem telesu posvečen, in rojstni dan Marije, katera ni bila samo brez izvirnega greha rojena, ampak tudi brez madeža tega greha spočeta.

Dôba, kedaj je bil praznik Marijinega rojstva v sv. katoliško cerkev vveden, ne dá se na tanko določiti. Gotovo pa je, da so v jutrovih deželah že v 7. stoletji ta god praznovali. To se vé iz neke ohranjene pridige, katero je Andrej Krečan na ta praznik imel. V zapadnih deželah so pa god Marijinega rojstva najprej v Rimu praznovali. Od tod se je to praznovanje v 11. stoletji po vseh katoliških pokrajinah razširilo. Sv. cerkev rojstni dan Marijin spoznava za velik in prevesel praznik kristijanov. Zategadel ta dan svojim mašnikom v brevirji veli moliti: *Z veseljem praznujmo rojstvo preblažene device Marije, ker tvoje rojstvo, preblažena Devica božja, je veselje oznanilo vsemu svetu; zakaj iz tebe je izšlo solnce pravičnosti, Kristus naš Bog, ki je odvzel prokletstvo in blagoslov podaril, smrt uničil in nam dal večno življenje.* In res je rojstvo Marijino za nas praznik veselja, če se oziramo na to, kar je Marija zase, ali na to, kar je Marija za nas. I. del tega, namreč: da je Marijino rojstvo za nas praznik veselja in radosti zaradi tega, kar je Marija sama zase, hočemo danes ob kratkem premišljevat, ohranivši II. del za prihodnji praznik Marijin. Zvesto me poslušajte!

Če premišljujemo Marijo samo ob sebi, kaže se nam 1. kot Mati božja, 2. kot najsvetejša med angelji in ljudmi, in 3. kot devica in mati ob enem.

1. Marija je Mati božja. Kdo vredno zapopade njeno do-
stojanstvo! Velika je čast, katera gré vladarjem, kraljem in cesarjem
tega sveta. Na milijone podanikov se jim vklanja in vsakdo se pod-
viza z najglobokejšim spoštovanjem njih povelja izpolnovati. A še

višje od teh so svetniki v nebesih, ker po vesoljnem katoliškem svetu razglasuje se njih hvala, in Bog sam jih po mnogo čudežih poveličuje. Še častitljivi so angelji, ker oni so najbližje božjega trona. Toda neskončno več, kakor vsi vladarji sveta, kakor vsi angelji in svetniki, je Marija. Ljudje in angelji so pri vsi svoji imenitnosti le božji služabniki; Marija pa je tista, ki je rodila Sina božjega, vladarja nebes in zemlje. Ona edina more Jezusu reči: „Ti si moj sin! Jaz sem tvoja mati!“ Čudé se tej Marijini časti kliče sv. Peter Dam.: *Kaj je večje kakor devica Marija, katere nihče ne prekosi ne v nebesih ne na zemlji, kakor le on sam, kateri jo je vstvaril!*“ In sv. Anzelm pravi: *Že s tem samim, da je Marija Mati božja, preseže ona vso velikost, katero si moremo za Bogom misliti ali jo izreči.*

Ta verska resnica, da je Marija Mati božja, napolnuje vse ver-nike od solnčnega vzhoda do zahoda njegovega s svetim navdušenjem, da se nikedar ne utrudijo, preblaženo devico Marijo častiti in svetu oznanovati njeno hvalo. Po veličastnih hišah božjih kakor v malih kapelicah, po cesarskih palačah kakor v beraških kočah razlega se njena slava. Brez števila podob in kipov po cerkvah, po javnih trgih, ob cestah in potih in ob hišah kažejo nam Marijo kot Mater božjo. Zvonovi iz vseh zvonikov nam trikrat na dan oznanujejo veliko skrivnost včlovečenja Sinu božjega v telesu Marijinem, in ves katoliški svet jo z odkrito glavo časti in pozdravlja kot Mater božjo.

2. Marija pa ni le Mati božja, ampak je tudi najsvetejša med vsemi stvarmi, med ljudmi in angelji. — Dragoce-nega žlahtnega kamena, kateri droben ko ajdovo zrno že več sto goldinarjev velja, nihče ne okuje s svincem ali železom, ampak z zlatom. Tako za Marijo, ker je ko Mati božja v časti nad vse povzdignena, ni bila dovolj navadna svetost. Ona mora kakor v časti tako v svetosti vse prekositi. In tako je tudi. Vsi svetniki brez izjeme bili so omadežani z izvirnim grehom, le Marija bila je s posebno božjo milostjo pred njim zavarovana. Vsi svetniki, še taki, ki so svojo krstno nedolžnost do smrti neomadežano ohranili, imeli so vsaj male pregreške nad seboj; Marija pa je tudi teh čisto prosta, zakaj niti najmanjši dihlej kakega greha ni otemnil zrkala njene angeljsko čiste duše. Njej veljá rek v visoki pesmi: *Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.* — Na dalje bile so v Mariji zedinjene vse čednosti v najobilniši meri. Sv. Tomaž iz Vilanove pravi: *V Mariji je Jobova potrpežljivost, Mojzesova krotkost, Abrahamova vera, Jožefova čistost, Davidova ponižnost, Salomonova modrost, Elijeva gorečnost; v njej je čistost devic, moč mučencev, pobožnost spoznavalcev,*

modrost učencikov, ob kratkem, v njej so vsi darovi sv. Duha. — In poslednjič kdo bi soštel vse zasluge preblažene porodnice božje? Ker je bilo polno njeno srce najčistejše in najpopolnše ljubezni, in jej je bila ta ljubezen pri vsem dejanji in nehanji zvezda vodnica, bile so vse njene misli, besede in dela, vse njene stopinje zgolj zasluge za nebesa. Zategadel so te zasluge nebrojne, kakor pesek ob morji. Res, tolike svetnice, kakor je Marija, ne nebesa ne zemlja niso videla, in je ne bodo. Kakor po svoji časti, tako je tudi po svetosti Marija Bogu najbližje. Da, svetloba njene svetosti prekosi vse vrste angeljev in le zategadel jo je veliki angelj Gabrijel pozdravil kot milosti polno.

3. Premišljujmo poslednjič ob kratkem še neko Mariji od Boga dodeljeno milost: Ona je namreč devica in mati ob enem. Marija radi spočetja Sinu božjega kratkimalo ni bila omadežana, temuč je čista, neomadežana devica ostala, kakor je bila poprej. To nezaslišano čudo prerokoval je prerok Izaija z besedami: *Glej, devica bo spočela in sinu rodila, in njegovo ime bode Emanuel,* (to je: Bog z nami). Očitno je, da te besede merijo na Marijo ter niso v tem zmislu razumeti, da je bila Marija le dotlej devica, ko je Sinu božjega spočela; kajti to ne bi bilo nič posebnega, nič čudovitega, kar je pa vendar-le Bog po preroku kralju Ahacu obljubil. In prav zato rekel je angelj pri oznanjenji: Kar bode rojeno iz nje, prihaja od sv. Duha. Njena deviška čistost po spočetji ni bila čisto nič oskrunjena, temuč le še povišana in posvečena. — Marija je pa ne le pri spočetji ampak tudi pri rojstvu Jezusa Kristusa svoje devištvo neomadežano ohranila. Ko devica je spočela, ko devica je rodila. Sv. Avguštín to skrivnost Marijinega deviškega materinstva lepo razlaga v teh dveh podobah. On pravi: *Kakor solnčni žarki skozi steklo udarijo in ga vendar ne ubijejo in kar nič ne poškodijo; tako je bil Kristus, solnce pravičnosti, rojen iz Marije brez poškodovanja njenega devištva. In kakor je Kristus po svojem vstajenji prišel k učencem skozi zaprta vrata, in kakor je on sam iz od vseh strani zapečatenega groba vstal in ga nikjer poškodoval; tako prišel je brez poškodovanja devištva iz naročaja neomadežane device.*

Glejte toraj, kristijani! to je Marija sama zase. Ona je Mati božja, je najsvetejša med vsemi ljudmi in angelji, ter je devica in mati ob enem. O kje je kaka stvar v nebesih in na zemlji, katera bi bila Mariji enaka? O kako prav je imela preblažena Mati božja, ko je nekedaj v Elizabetini hiši vsa zamaknena govorila besede: *Glej, odslej me bodo srečno imenovali vsi rodovi; zakaj velike reči mi je storil on, ki je mogočen in sveto njegovo ime.* Zato toraj vprašam:

Če podložni rojstne dni svojih vladarjev z veseljem praznujejo, ali nimamo mi tem več vzroka, veseliti se rojstnega dne device Marije, ki je deviška mati in porodnica božja ter kraljica nebes in zemlje?!

Toda veselje današnjega praznika ne smé ostati pri samih občutkih, temuč se mora razodevati v krščanskem življenji. Mi se namreč veselimo Marijinega rojstva, ker je Mati božja. Kako pa je Marija k tej časti prišla? Ali mar ne s svojo ponižnostjo in čistostjo? Bodimo toraj še mi iz srea ponižni in čisti v vsem svojem življenji, da bomo enkrat povišani in dospemo do uživanja božjega. Veselimo se Marijinega rojstva, ker je ona najsvetejša med vsemi ljudmi in angelji. Svetost je pa tudi naš namen po besedah: *Bodite sveti v vsem svojem življenji, kakor je tisti svet, kateri nas je poklical!* Veselimo se poslednjič Marijinega rojstva, ker je Marija devica in mati ob enem. Spoznavajmo to veselje s tem, da vsak po svojem stanu ali deviško ali zakonsko čistost goji in ohrani, in se vsega tega skrbno varuje, kar bi mu moglo smrtuo uro obtežiti ali ga celo pahnuti v večno pogubljenje. Tako toraj, ljubi moji! razodeva naj se današnje veselje v našem življenji, da nam bode blagonosno za čas in večnost ter izvor večnega veselja v nebesih. Amen.

Mat. Torkar.

Praznik Marijinega imena.

I. Marija — morska zvezda.

In devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

Človeško življenje na zemlji kaj radi primerjamo vožnji po morji, in to ne po krivici. Trdno in dobro izdelana barka ter bogato obložena leži ponosno na morju. Toda kaj bi počela ta veličastna, ako bi bila sama sebi prepuščena? Valovi bi prišli, vrtili bi jo sem ter tje; igrali bi se ž njo, ko da je orehova lupina; potisnili bi jo tje k skalovju, razbili bi jo in potopili. Zatoraj barka ne smé sama na morje, ampak potrebuje vodnika, ki jo bode umno vodil po vodni planjavi ter jo srečno pripeljal v kraj, kamor je odmenjena.

Po božji vsemogočnosti je lepo in trdno izdelano tudi človeško telo in bogato obdarovana njegova duša. Oba združena živita na zemlji in potujeta nekoliko let po nevarnem morji zemskega življenja

k Bogu, ki ju je vstvaril. Vprašam pa: Kako neki bi se vozila tudi ta dva po tem zemskem morji, ako bi bila sama sebi prepuščena? Gotovo tako, kakor barka sama sebi prepuščena. Posvetni valovi, notranji in vnanji, bi ju drvili iz veselja v veselje, iz poželjivosti v poželjivost; telo bi vživalo svet, dokler bi v to zmožno bilo, potem pa, ko bi se v hudobijah razdjala telesna moč, bi truplo šlo v zemljo. Ali kam pa duša?

Zavoljo tega potrebuje človek, da bo modro in po namenu božjem vžival sedanje življenje, vodnika na zemlji, ki naj mu sveti in naj ga uči, kako naj živita njegova duša in njegovo telo, da prideta srečno k Bogu.

Sv. učeniki enoglasno trdijo, da Marija Devica je človeku na njegovem zemskem potovanju prava ter zanesljiva vodnica, ki bode slehernega, kdor bo za njo hodil, pripeljala v nebeški dom, kakor barkin vodnik srečno pripelje svojo barko v varno luko, v odmenjeni kraj. Zavoljo tega pa tudi svetniki Marijo imenujejo morsko zvezdo. O tej morski zvezdi hočem danes v god Marijinega imena nekoliko spregovoriti in sicer odgovoril vam bodem na vprašanje: Ali je Marija v resnici morska zvezda?

Kaj pa je to: morska zvezda?

Na vodeni širni planjavi hité mornarji s svojimi barkami sem ter tje po noči in po dnevu; in tukaj ne vidijo drugega, kot nebo nad seboj in vodo pod seboj; in zavoljo varnosti in gotovosti potrebujejo neobhodno take stvari, ki bi jim naznanjevala, kje da so, ali gredó pravo ali napačno pot; naprej ali nazaj. V sedanjem času imajo tako napravo, ki jej kompas pravijo; a v prejšnjih časih niso poznali take priprave; mesto nje so pa imeli neko zvezdo, na katero so se ozirali in po njej si določevali, potujejo li prav ali ne, in to zvezdo so imenovali mornarji morsko zvezdo.

Morska zvezda je toraj mornarjem kazala pravo pot na njihovem potovanji in po njenem vodilu so srečno pripluli na določeni kraj. Ako pa sv. učeniki imenujejo Marijo našo morsko zvezdo, mora ona za nas imeti tiste lastnosti, kakoršne je imela morska zvezda za morsko vožnjo; in to si hočemo zdaj ravno ogledati.

1. Nočna tmina pokriva morje, mornarji hité dalje, dalje; a v tej nočni tmuni si pač ne morejo za trdno preračunati, kje ravno so. Zdaj pa priplava iz za oblakov težko pričakovana in zaželena morska zvezda na obnebbi in mornarji spoznajo svojo pot, spoznajo, kje ravno so sedaj.

Taki nočni tmimi enako pokriva človeku njegov um posvetni duh, da ta prav za prav ne vé, ali pa umeti noče, kje je, ko je tu na svetu, ali je tukaj njegov pravi dom, ali ne. Spomin na našo duhovno morsko zvezdo Marijo, ki je nam enako človek bila, ki pa zdaj v nebesih kronana že gospoduje na svojem tronu, nam pa mило in veselo naznanja, da ondi, kjer je mati, in le ondi je vsem njenim otrokom zagotovljen pravi dom. Ko gledam Marijo v nebesih, dozdeva se mi, ko da bi ona iz nebes nam vsem klicala tako: „Tamkaj na zemlji, otroci moji! ni vaš dom, tamkaj ste le popotniki; na-mé, svojo mater, se ozirajte in učite se spoznavati, da materni dom je dom otrok; jaz, vaša mati, bivam v nebesih, in v nebesih je tudi vaš dom!“ Marijin vnebohod je toraj nam najslajša resnica v dokaz, da v nebesih pri naši materi je naš dom; po njej toraj dobro vemo, kje smo zdaj. Na potovanji proti domu!

Oh! kako oveselilna je ta vednost za kristijana, za srečnega kakor za nesrečnega! Srečnemu kliče, da bode on doma, pri svoji materi v nebesih še bolj srečen; nesrečnega pa tolaži v njegovi britkosti, ker mu kliče, da doma pri materi pa mu bode dobro, prav dobro.

Ako toraj mi kristijani svoje zemsko življenje ogledujemo od te strani, pač lahko umemo, odkod je prišlo, da so sveti možje in svete žene tako srčno zdihovali po trenutku, ki bi jih pripeljal domu, domu k Materi Mariji.

In glejte! Kako lepa in vesela morska zvezda nam je Marija od te strani! Idimo dalje!

2. Nočna tmina pokriva morje; in v tej nočni tmimi pluje barka dalje in dalje; a v tej grozni tmimi mornarji ne morejo zanesljivo vedeti, gredo li pravo pot ali napačno. In zdaj priplava iz za oblakov morska zvezda; ona razsvetli vodeno planjavo, ona razjasni položaj; veseli pozdravljajo mornarji svojo zvezdo, ker po njej so dobro poučeni, hodijo li pravo ali napačno pot.

In tudi od te strani nam je Marija prava morska zvezda. Mi potujemo proti svojemu domu: proti nebesom, in na tem težavnem in nevarnem potovanju tudi sami po sebi ne vemo, hodimo li pravo ali napačno pot.

Pa glejte! naša duhovna morska zvezda Marija nam naznanja določno in zanesljivo, hodimo li tako, da bodemo prišli domu ali ne. Pogled na Marijo in njeno življenje nam kaj jasno dokazuje, smo li na pravem ali napačnem potu. In sicer tako-le:

Nedolžnim malim kaže svoje življenje v zgled in jim kliče, naj bi oni vsi kakor ona v očetovi hiši vestno svoje stariše ubogali in jim na miglje pokorni bili; naj bi doma radi ostajali in naj bi si od svojih starišev priučili lepih čednosti, ki jih bodo potrebovali v svojem daljnem življenju.

Odrasli mladini sveti z najlepšim zgledom, naj bi mladeneč in deklica zvesto ljubila molitev in hišo Gospodovo, kakor ona, o kateri pravi ustno izročilo, da je svojo mladost preživela v tempeljnu v pobožni molitvi; naj bi po njej skrbno varovala ter gojila sveto čistost in nedolžnost, ki je najdražji biser človekov in ga dela podobnega nebeškim duhovom.

Zakonskim sveti s svetim zgledom, da naj skrbé za svoje otroke in podložne; vsim brez razložka pa s pobožnostjo in s svojim trudom, po katerem si je ohranjevala in utrjevala svojo svetost.

V to prelepo ogledalo oziraj se pogosto, o kristijan! in primerjaj svojo pobožnost z Marijino in izvedel bodeš natančno, hodiš li tisto pot, ki pelje domu, ali ne.

Sv. Brnard je imel že od mladih nog posebno spoštovanje do device Marije. Kadar so mu stariši pokazali kako Marijino podobico, ali so mu izgovarjali njeno ime, se je kar od veselja tresel. Ako je storil otroško napako, mu je trebalo le reči, da to ne dopada Mariji, in precej jo je opustil. Ako so ga napeljevali h kaki pobožnosti, so mu rekli, da to dopada Mariji, in precej je bil za njo vnet, in je storil z veseljem. Zato mu je pa tudi Marija po svoji priprošnji vcepila sosebno ljubezen do čistosti in nedolžnosti, katero je potem ohranil vse življenje. Prigodi se nekega dné, ko Brnard goreče moli pred Marijino podobo, na kateri je ona imela Jezusa v naročji. In ko zdihne k njej: „Skaži se mi mater!“ — mu podá Marija Ježuščka, rekoč: Sprejmi Jezusa, Zveličarja sveta!

Prašam zdaj: Ali ni bila ta čudovita naklonjenost Brnardu svitlo znamenje, da hodi on po pravi poti, ko hodi za Marijo? O, kaj pa družega! Zatoraj rečem: Predragi! s sv. Brnardom enako priporočuj se svoji materi Mariji! In ako ti tudi ne bo po enakem čudežu razodela, da hodiš po pravi poti, boš vendar le po njenem materinem varstvu od dné do dné bolj ljubil nebeško in zaničeval posvetno, ter tako počasi pa gotovo rasel v svetosti in prijateljstvu božjem. Sv. Terezija pravi: *Kadarkoli sem se Mariji priporočila, vselej mi je pomagala.*

3. Nočna tmina pokriva morje in v tej nočni tmimi mornarji ne morejo ravno lahko si določiti, koliko daleč so že pripluli; zdaj pa se prikaže iz za oblakov morska zvezda in vse jim je jasno.

Nekako enako je tudi kristijanu pri njegovem duhovnem življenju, on tudi ne more prav lahko v tej posvetni tmini svojega samoljubja spregledati, koliko daleč je že prišel na poti pobožnosti, ako bi pa vendar hotel izvedeti kaj določnega o tej skrivnosti, moral bi imeti kako merilo.

In glejte, predragi v Gospodu! Kar je prava, nebesna morska zvezda mornarjem, to je duhovna, nebeška morska zvezda: Marija kristijanu. Večja ali manjša pobožnost do Marije, bolj ali manj resnično posnemanje Marijinih čednosti razodeva kristijanu skrivnost, koliko daleč je že prišel na svojem potovanji proti svojemu nebeškemu domu; kolikor ginljivše kdo Marijo ljubi in časti, toliko dalje je že priromal, toliko bliže je že prelepih nebes.

Sv. Hijacinta je Marijo tako zelo ljubila, da je vedno na njo mislila in da bi se je pri vsaki priliki laglje in gotovše spominjevala, si je njeno ime napisala na več papirčkov, te papirčke je potem prilepila po stenah, kjer je hodila po svojih opravilih. — Sv. Stanislav Kostka je zajokal, kadar se je zaradi dolžnosti svojih moral ločiti od Marije. — Sv. Janezu Kapistranu je obraz žarel, in se lesketal ko solnce, kadar je pridigoval od Marije, in to je prihajalo od prevelike ljubezni, ki jo je imel do Marije. — Zveličani Herman Jožef je imel navado, da se je vselej na zemljo vrgel, kadar je izgovarjal sv. ime: Marija; in ako mu je dopustil čas, je v takem stanu dalje časa na zemlji ležal in zdihoval k Mariji. Enkrat ga pa vpraša eden njegovih prijateljev, zakaj vse to dela in svetnik odgovori: Glej! ko izrekujem ime Marija! in k njej zdihujem, puhti iz srca, iz zemlje in cvetic takó prijeten duh, da bi želel vedno na zemlji klečati, ako bi smel!

Vidite! tako so ravnali pobožni, tako lepo so častili Marijo in ravno táko njihovo obnašanje nam je živ dokaz, koliko daleč so ti in drugi njim podobni Marijini častilci prihiteli na svojem potovanji proti domu. In kako daleč? Kratek odgovor: Domú! Toraj toliko daleč, da dalje niso mogli.

V tem pomenu toraj, kakor sem vam govoril, je Marija, predragi v Gospodu! nam jasna in zanesljiva morska zvezda! Ako toraj želiš izvedeti, ljubi kristijan! kje si doma, katera pot te vodi proti domu in kako daleč si že došel na tem svojem potovanji proti domu, oziraj se na morsko zvezdo: Marijo! V njej in po njej ti bode jasno postalo vse. Prelepi zgledi, katere sem navel iz življenja svetnikov, zgledi polni ljubezni do Marije, naj tudi tebe nagibujejo k enaki

gorečnosti. Mariji v čast radi in z veseljem opravljajmo kakšno pobožnost, seosebno o njenih dnevih: v saboto in o njenih praznikih; take pobožnosti do Marije nam bodo naše srce v dobrem bolj in bolj utrjevale, in po zvestih priprošnjah Marije, morske zvezde, bomo zanesljivo in varno vozili se po morji sedanjega življenja, srečno bomo prevozili to viharno morje in izstopili bomo enkrat nedvomljivo v nebeški dom. Amen.

Janez Kobilica.

2. Marijine prednosti. B.

Luk. 1, 27.

Vsako krstno ime je samo ob sebi brez posebne znamenitosti. Znamenito postane še-le od tega, kdor to ime ima. Tako, n. pr. imamo dva apostola, ki se imenujeta „Juda“, in sicer Juda Iškarijota in Juda Tadeja. Ime prvega nam je gnjusobno, zato ker se tako imenuje tisti, ki je našega Zveličarja za 30 srebrnikov izdal in z obupnosti se potem obesil. Ime drugega pa nam je v častnem spominu, ker je ime apostola, kateri je Jezusa iz vsega srca ljubil, veliko zanj delal in trpel in naposled iz ljubezni do njega daroval svoje življenje.

Enako je z imenom Marijinim. To ime bilo bi nam brez kake znamenitosti ali se še nam zdelo odurno, ako bi bila tista, ki je to ime imela, kaka osoba brez posebnih prednost ali bi bila celó grešnica. Da ime Marijino tako močno častimo in toliko zaupanje vanj stavimo, temu edini vzrok je ta, da se tako imenuje ona, ki je Mati božja, najsvetejša med vsemi stvarmi ter devica in mati ob enem in kraljica nebes in zemlje, kakor smo jo zadnjič premišljevali.

Da se pa god Marijinega imena v osmini njenega rojstva praznuje, prihaja od tod, ker je bila pri judih navada, da so malo dni po rojstvu otrokom imena dajali. Tudi mi hočemo današnji praznik Marijinega imena s praznikom njenega za nas tolikanj veselega rojstva s tem tesneje zediniti, da danes na dalje premišljujemo Marijine prednosti in sicer: kaj da je Marija za nas. Ona je namreč 1. mati našega Odrešenika in 2. tudi naša mati. O tem me zvesto poslušajte v imenu Marijinem!

1. Marija je mati našega Odrešenika, ker nam je rodila Jezusa Kristusa, ki je naš Odrešenik. Kot našega Odrešenika zaznamoval je angelj Sinu Marijinega, ko je Jožefu rekel: „Jožef, Davidov sin, ne

boj se k sebi vzeti Marije svoje žene; zakaj kar je v njej rojeno, je od svetega Duha. Rodila pa bo sina in imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.“ (Mat. 1, 20. 21.) O kolika sreča, kolika milost za nas, da je Jezus Kristus naš Odrešenik postal! Mi vsi smo bili grešniki. Adamov greh in še lastni grehi obteževali so našo vest, in bili smo nezmožni, da bi bili to pezo grehov od sebe odvalili. Kako žalosten bil je naš stan! A Jezus Kristus nas je tega zlega odrešil; on je Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje. Kot grešniki zdihovali smo v sužnosti satanovi, in pekel je prežal na nas, da bi nas vekomaj požrl. Tudi te peklenške sužnosti nas je Jezus Kristus odrešil, ter razdejal kraljestvo satanovo in nas postavil v prostost otrok Božjih. Jezus Kristus nas je pa tudi rešil večnega pogubljenja. Zakaj kot grešniki bili smo otroci jeze božje, in ker smo bili nezmožni, da bi zadostili božji pravici, čakalo nas je večno pogubljenje. Jezus pa je dolg naših grehov izbrisal, „raztrgal je pismo, ki je zoper nas govorilo, in ga pribil na križ, in tako po besedah sv. Pavla *ni več pogubljenja za tiste, ki so v Kristusu Jezusu, kateri ne živé po mesu.*“ O koliko zahvalo smo dolžni Jezusu Kristusu, ker nas je greha, sužnosti satanove in večnega pogubljenja odrešil! In koliko češčenje, kolika ljubezen gre Materi božji, ki nam je takega Odrešenika rodila!

Jezus Kristus pa s svojim odrešenjem ni le nesreče in pogubljenja od nas odvrnil, ampak nam je ž njim še vseh zaželenih dobrot in milost pridobil. Pri nebeškem Očetu je za nas zadostil, da nas je zopet sprejel za svoje otroke in nas ljubi, ter z zaupanjem smemo k njemu klicati: Abba, Oče. — Jezus Kristus nam je nebesa zopet odprl. Vrata vanje bila so nam tisti trenutek zaprta, ko sta se Adam in Eva od njega obrnila in grešila. Bilo je v stari zavezi dokaj pravičnih; a tudi njim bila so nebesa zaprta. Na stotine in tisoče let morali so pred peklom čakati tudi oni, dokler je Kristus delo odrešenja dopolnil. Prav lepo popisuje to sv. Avguštín, rekoč: *Praden križa ni bilo, ni bilo še lestve v nebesa. Zato niti Abraham, niti Jakob, niti David niti kdo drug ni mogel gori priti. Sedaj pa je lestev postavljena, križ je povzdignjen in odprt je vhod v nebesa.* Kako veselo moremo toraj sedaj živeti in s tolažbo napolnjeni umreti, ker zamoremo, ako v strahu božjem živimo, imeti upanje, da pridemo v nebesa! — Jezus Kristus nam je poslednjič obilo milost pridobil, da se moremo posvetiti in zveličati. Tù imamo daritev sv. maše, iz katere nam dohajajo vsa zasluženja Kristusove krvave daritve na križi. Tù imamo sv. zakramente, kjer se nam grehi odpuščajo in opravičenje

deli. Tù imamo odpustke, po katerih se nam časne kazni izbrisujejo, in se nam zakladi cerkvenega zasluženja delé itd. In tega Odrešenika, ki nam je tako brez števila veliko gnad pridobil, nam je podarila Marija. Dokler Marije ni bilo, svet ni imel Odrešenika, pogreznen je bil v temo in smrtno senco. Marija je tako rekoč jutranja zarija milosti in zveličanja. Ko se je ona na svetu prikazala, zamogel je človeški rod vzdihniti in reči: „Hvala Bogu, zora se je prikazala, sedaj bode tudi solnce pravičnosti, naš Odrešenik kmalo izšel.“

Marija je pa ne le mati našega Odrešenika, ampak je

2. tudi naša mati in to je nov nagib našega veselja o Marijinih praznikih. Marija je naša mati. To je postala, ko je Jezusa, Sina božjega, od sv. Duha spočela; ker Mati božja postala je iz prevelikega materinega usmiljenja do nas. Za mater nam jo je dal Zveličar viseč na križi, ko jej je rekel: *Glej, tvoj sin!* in Janezu: *Glej, tvoja mati!* In če je Jezus sploh po svoji človeški natori naš brat, kaj smo mi potem družega, kakor Marijini otroci, in kaj družega je Marija, kakor naša mati? „Mati!“ kako ljubeznjivo je pač to ime! O kako se oveseli dober otrok, če svojo mater ugleda! kako veselo mu utriplje srce, da le njeno ime sliši! Ime „mati“ mu ja pravi: Poglej, ta je tista, ki te je nosila pod svojim sreem, katere prisrčni ljubljenec si, katera te bolj ljubi, kakor svoje življenje. Taka, da, še ljubeznjivša mati nam je Marija, mati, ki nas vse v svojem srci nosi, z dopadajenjem na nas gleda, in nikoli ni bolj srečna, kakor če ima priliko nam dobrote deliti. Sv. Alfonz Ligvorijan pravi: *Če bi hoteli ljubezen, katero imajo vse matere do svojih otrok, vsi zakonski do svojih tovaršic in ki jo vsi angelji in svetniki imajo do svojih čestilcev, zediniti, vendar ne bi vsa ta ljubezen dosegla stopinje tiste ljubezni, ki jo ima Marija do ene same duše.* Kako dobrotljiva in usmiljena mati je Marija, spričujejo nam brezštevilne prigodbe.

Tukaj vam navedem le en vzgled. Za dōbe Carigradskega patrijarha Mavricija bila je v ondotni cerkvi še navada, da so dajali malim še nedolžnim otrokom povzivati tiste ostanke sv. hostij, ki so odraščanim vernim pri sv. obhajilu ostali. Tù se primeri, da se med krščanske otroke tudi nek judovski deček vrstí in ostanek sv. hostije prejme. Domu prišedši pove svojemu očetu, kaj da je storil. Njegov oče, poln sovraštva do krščanstva, se nad otrokom zategadel tako raztogoti, da ga vrže v plavž, v katerem je rudnino za steklene posode topil. Mati, kmalo na to domu prišedši, otroka vse povsod išče in po njem vprašuje; a nikjer ne najde o njem nikakega sledu. Preiskuje in stika vse hiše in kote po mestu, a vse zastonj. Tretji dan potem, ko ga tako v svoji obupnosti v prodajalnici po imenu kliče, zdi se jej, da jej otrok nekje odgovarja in jo po imenu „mati“ kliče. Čedalje bolj

pa se jej dozdeva, da njegov glas prihaja iz plavža. Gre toraj tje in odpre vrata od peči. Tu vidi sredi najhujšega plamena svojega otroka čisto nepoškodovanega. Brž skliče vse sosede, da bi bili priče tega čudeža. Ko ga vzamejo iz peči, jamejo ga izpraševati, kako da je v plavž prišel in kako se v plamenu ohranil. Otrok jim pripoveduje, da ga je oče zato v peč vrgel, ker je ostanke od krščanskega sv. obhajila žvil. Neka gospa pa, pravi deček, neizrečeno lepa in s svetlimi žarki obdana, ga je ves čas varovala pred plamenom, razgrnivši čezenj svoj plašč, in ta gospa mu je tudi jesti dajala. Otrok še pristavi, da ta gospa bila je popolnem enaka oni podobi, ki se vidi v cerkvi kristijanov in jo imenujejo Mater božjo. Ko je ta čudež prišel do cesarja in patrijarha, bil je nečloveški judovski oče v smrt obsojen; deček pa in njegova mati sta postala kristijana in prejela sv. krst. Vsi pa, ki so ta čudež videli ali o njem slišali, hvalili so Boga in Marijo, katera se celó takim, ki je še ne poznajo, tako dobrotljivo, tako usmiljeno mater skazuje.

To je toraj Marija za nas. Ona je mati našega Odrešenika in naša mati. Mati našega Odrešenika, ki nam je rodila tistega, kateremu se imamo vse zahvaliti, naše odrešenje od greha, hudobe in pekla, našo spravo z Bogom in večno zveličanje. Naša mati, mati polna ljubezni in usmiljenja, mati, katere edine želje so, nam dobrote deliti. Bodimo toraj še mi njeni dobri otroci, da prav pogostoma in z ljubezni polnim srcem nanjo mislimo, se radi od nje, njenih čednost in njenih dobrot pogovarjamo, radi in pogostoma njene cerkve, njene altarje, njene podobe, njena božja pota obiskujemo, ondi prav prisrčno molimo, njene praznike z največjo pobožnostjo obhajamo, in, če je le mogoče, ob njenih praznikih sv. zakramente prejemamo. Tako bodemo potem v Mariji imeli svojo najboljšo mater v življenji in ob smrti, in izpolnile se bodo nad nami besede, katere sv. cerkev Materi božji ob njenih praznikih večkrat v listu na usta polaga, rekši: *Kdor mene najde, najde življenje in bo prejel zveličanje od Gospoda.* (Preg. 8, 35.) Amen. Mat. Torkar.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

I. Posvečevanje Gospodovega dneva.

Ali se smé ob sobotih ozdravljati? Luk. 14, 3.

Kar je pri nas kristijanih v novem testamentu nedelja, to je bila sobota pri judih v starem. Ta dan niso smeli judje nobenega

imenitnega opravila in nobene daljne poti storiti, temuč ta dan so morali z božjo službo, z darovanjem, z molitvijo in z drugimi dobrimi deli posvečevati. Če je kdo izmed judov to zapoved prelomil, če je katero delo brez posebne sile dogotovil, je moral brez usmiljenja umreti. In glejte, ravno to je vzrok, zakaj Jezus pismarje danes vpraša, če smé vodeničnika v soboto ozdraviti? Kristusu, najvikšemu Gospodu vseh dni, toraj tudi sobote, ni bilo treba privoljenja prositi, in bolnika ozdraviti ni bilo v soboto prepovedano, ker je to dejanje ljubezni, ki ni le samo pripuščeno, ampak vsak čas zapovedano. Toda Jezus jih ne vpraša toliko zato, da bi od njih privoljenje dobil, ampak da bi nas podučil, kako varni in skrbni moramo biti, da zapovedi, soboto, kar je pri nas nedelja, posvečevati, ne prelomimo. In v resnici, katera zapoved je današnje dni manj spoštovana, kakor ravno ta: *Nedeljo posvečuj!* Koliko grehov, koliko pohujšanja se ravno te svete dni zgodi? Ali niso Gospodovi dnevi zdaj duevi lenobe in pregrešnega veselja? Ali ni veliko kristijanov, kateri se te posvečene dni grše zadržé, kakor neverniki ob godeh svojih malikov? In vendar je zapoved, praznike posvečevati ravno tako velika kakor zapoved, božjemu imenu ne nečasti delati; obe ste bili na eni in sicer na prvi tabli zapisani. Zato se hočemo danes tukaj nekoliko pomuditi in pomisliti, kako je posvečevati Gospodov dan, praznik ali nedelja. Prav zvesto poslušajte! Zakaj kakor kdo praznike in nedeljo preživi, tako je tudi vse njegovo življenje, taka bo tudi njegova večnost!

V šestih dneh je Bog vstvaril nebo in zemljo in vse, kar je. Sedmi dan pa je, kakor pravi sv. pismo, počival in zapovedal, da morajo tudi ljudje sedmi dan od dela počiti in ta dan posvečevati. Bogu ni bilo treba počivati, ker se Vsegamogočni, ki je vse z eno samo besedo iz nič poklical, ker je vse le s svojo voljo vstvaril, ni se upehal, ni se utrudil. Če toraj sveto pismo pravi: *Gospod je sedmi dan počival*, hoče toliko reči: Bog je sedmi dan nehal stvariti in nam je s tem izgled dal, katerega se morajo ljudje na večne čase spominjati, da bi njegovo zapoved, sedmi dan počivati, toliko svetejše spolnovali. V stari zavezi je bil sedmi dan *sabat*, ali dan počivanja imenovan, in je bil zadnji dan v tednu, kateremu mi sobota pravimo. Ta dan so tako sveto praznovali, da je Mozes ukazal s kamenjem posuti nekega človeka, kateri si je v soboto drv nanosil. In še dan-današnji nekateri bolj vestni judje svojo soboto tako ostro držé, da se cel dan ničesar ne dotaknejo, da si še celo kuhati ne upajo, ampak si vse, kar je treba, poprejšnji dan pripravijo.

Ko je pa božji Sin na svet prišel, je učil, da sobote ni treba tako praznovorno posvečevati, kakor farizeji, kateri so menili, da se ne smé ob sobotih ozdravljati itd., ampak da se smé tudi v soboto vse storiti, kar je potrebno, kako veliko škodo od sebe ali bližnjega odvrniti, in da smo vse storiti dolžni, kar moremo bližnjemu dobrega skazati. Kakor je Jezus sploh vselej bolj gledal na notranjščino, kakor na zunanjščino, vselej bolj na srce, na dobro voljo, kakor na samo delo in pred vsem na ljubezen do bližnjega: zato prav lepo pravi: *Sobota je zavolj človeka, ne človek zavolj sobote. Usmiljenje hočem, ne daru . . .*

Še aposteljni so namestu zadnjega dneva v tednu prvega, to je namestu sobote nedeljo izvolili in posvečevati ukazali; nekaj zato, da so se tudi v ti reči kristijanje razločili od judov; nekaj pa tudi zato, ker je Bog v nedeljo svet stvariti začel, ker je Jezus Kristus v nedeljo od smrti vstal, in ker je sv. Duh tudi v nedeljo nad Gospodove učence prišel. — Prvi kristijanje pa tudi z ajdi in neverniki niso nič imeti hotli; ajdje so prvi dan v tednu imenovali solnčni dan, ker je bil solncu posvečen. Kristijanje so ga imenovali ne več solnčni, ampak Gospodov dan, ker je Gospodu nebes in zemlje, edino-pravemu Bogu posvečen. Katoliška cerkev je pa tudi še nekaj drugih dni praznovati zapovedala v spomin najimenitniših skrivnost našega odrešenja, in k časti prečiste device Marije, kakor tudi še drugih svetnikov. Tukaj je dobro pomniti, da je nedelja vsaka, tudi, kakor večkrat pravite, navadna nedelja, veliko imenitniša, kakor bodi-si katerikoli praznik kakega svetnika. Zakaj nedelja, vsaka nedelja skoz celo leto je in ostane Gospodov dan; prazniki svetnikov pa so dnevi njegovih služabnikov, katere moramo tudi mi po cerkveni zapovedi posvečevati.

Veste toraj kristijanje, katere dni imamo posvečevati: nedelje in od cerkve zapovedane praznike moramo posvečevati. Kaj pa se pravi, jih posvečevati?

Prvi kristijanje, piše sv. Justin mučenec, so se vsako nedeljo zjutraj na kakem posebnem kraju, ker še niso cerkvá imeli, dostikrat v kaki podzemeljski votlini shajali. Tukaj je kak manji duhovni služabnik najprej nekoliko bral iz svetega pisma, iz prerokov ali iz lista katerega aposteljna. Na to je sprednik zbora, najstarejši in najimenitniši mašnik vstal in tiste, ki so vpričo bili, podučil, kako morejo to, kar so ravno slišali na-se obrniti in v djanji spolnovati. Potem so vkup molitev in poslednjič daritev svete maše opravili, med katero so vsi kristijanje po mašnikovem obhajilu k Gospodovi mizi pristopili. Preden so se razšli, so premožniši nekaj vbogajme pustili, kar se je potem med uboge ali jetnike razdelilo, ki so bili zavolj vere zaprti.

Glejte, tako so prvi kristijanje posvečevali nedeljo, Gospodov dan. Vsi so se brez razločka, kmetiči kakor gosposki, vsi so se brez izgovora shajali; vsi so, kmetje kakor gospôda, ne da bi bili prepozno hodili ali prezgodaj odhajali, branje in razlaganje svetega pisma in opominovanje svojega duhovnega sprednika poslušali; vsi so bili z največjo pobožnostjo in s svetim strahom pri sveti maši, in vsi so še takrat z mašnikom vred sv. obhajilo prejemale, poslednjič so vsi bolj premožni ubogim kaj podelili. — Mati katoliška cerkev, ki je zraven nedelj še nekaj družih praznikov postavila, je tudi odločila, kako da jih moramo posvečevati; namreč, da moramo te dni s spodobno pobožnostjo pri sv. maši biti in kar je dobro pomniti, tudi pri božji službi se shajati. Kdor hoče toraj pravi kristijan biti, in nedeljo in zapovedane praznike prav držati in posvečevati, ni dosti samo „suho“ mašo vjeti, temuč mora tudi pri pridigi, in če je mogoče, pri krščanskem nauku biti. Kdor je prve čase krščanstva tri nedelje brez pravega zadržka od službe božje ostal, je bil od družbe pravovernih kristijanov odločen. In kdor je zdaj k poslušanju besede božje len in pri službi božji zanikern, kdor med pridigo zunaj postopa in tabak ali vino pije, se sam od števila pravovernih kristijanov odloči, odvrže od pravice do nebes; zakaj kateri ni iz Boga, pravi Kristus, tisti ne posluša božje besede; kdor pa iz Boga ni, tudi k Bogu ne pojde.

Z božjo službo v cerkvi pa še nedelja ali praznik ni pri kraju; popoldne in zvečer je še tudi nedelja ali praznik, katerega moramo posvečevati s svetimi mislimi in lepimi deli. Ravno zato po božji in cerkveni zapovedi od hlapčevskega dela prenehamo, da toliko bolj te dni na Boga in zveličanje svoje duše mislimo in bogaboječa dela opravljamo. Kakor se moramo ob nedeljah in praznikih hlapčevskega dela, ravno tako se moramo vsacega dela za plačilo in od vseh opravil zdržati, katera nas preveč rastresejo, katera nas in druge v pobožnosti motijo. Take so kupčevanje, trgovanje, semenjevanje in vse hrumeče razveseljevanje in kratkočasenje, katere človeka od posvečevanja praznikov in nedelj veliko bolj odvrtačujejo, kakor hlapčevska dela. Zato pravi sv. Avguštin: *Manjši greh bi imel, ko bi ob nedeljah in praznikih na polju kopal in oral, ali v logu sekal, kakor da te svete dneve z igro, pijančevanjem in plesom tratiš.* Zares žalostno je, da ravno tiste ustnice, ki zjutraj z angelji božjo hvalo prepevajo, precej popoldne božjemu svetemu imenu nečast delajo, kvante spletajo in pojejo, da je ravno tisto telo, ki je zjutraj z vsem strahom pred nedolžnim Jagnjetom stalo in klečalo, popoldne vsem razuzdanostim

vdano, da se ravno tiste noge, ki so zjutraj pred altarjem najvikšega Boga se vklanjale, popoldne na plesu sučejo in hudiču vklanjajo! O, presveti Bog! tako je življenje kristijanov ob nedeljah in praznikih, tistih dneh, katere si v svojo čast in nam v zveličanje odločil! Kristijanje pa jih tebi v nečast in sebi v pogubljenje obračajo! Kdaj je največ grehov storjenih? ali ne ob nedeljah in praznikih? Kdaj je največ pijančevanja, klafanja, plesanja, potepanja, opravljanja? kdaj največ nesramnosti storjene, kakor ravno te Bogu posvečene dni? Ali ne predelujejo toraj kristijanje s svojo razuzdanostjo Gospodove dneve v hudičeve dneve? Prav te oskrumbe Gospodovih dni našim delavnikom ves blagoslov jemljó; delamo, pa malo pridelamo, sejemo, pa malo ali nič ne žanjemo, te oskrumbe delajo nebo ledeno, in zemljo železno ali nerodovitno.

Zato še enkrat ponovim, da z božjo službo v cerkvi nedelja ali praznik še nista pri kraju; tudi zvečer, tudi popoldne je nedelja ali zapovedani praznik. Božja zapoved ali cerkvena zapoved ne pravi: Nedeljo ali praznik le pol ure posvečuj, kaj še? ampak: *Posvečuj Gospodov dan!* Kdor toraj te dni samo mašo sliši in potem po časnih opravilih in kratkočasih gré, ne dopolni zapovedi *praznik posvečuj*, ker je popoldne in zvečer še tudi praznik. Zato je dolžnost vsacega kristijana, ne le pri zutranji, ampak tudi pri popoldanji božji službi, pri pridigah in, če le količkaj mogoče, tudi pri krščanskem nauku biti; moliti božjega Zveličarja v zakramentu sv. rešnjega Telesa in njegovo bitko trpljenje in smrt preišljevati, in kar mu časa ostane, v svete misli in dobra dela ga obračati.

Nekateri ljudje so iz revščine in sramstva, nekateri iz lakomnosti in dobičkaželjnosti, vsi tako s časnimi skrbmi in opravili obloženi, tako v posvetno zamaknjeni, da si nikoli ne vzamejo ne časa, ne truda, večnost, stan svoje duše preišljevati. Gledajo zmiraj le na časno, le na zemljo in nikoli ne povzdignejo svojih oči na kviško, proti nebesom; živé tako tje v en dan, in ali ne vedó, ali ne pomislijo, kam jih bo po smrti njih življenje pripeljalo. Zato so dnevi počivanja, nedelje in prazniki postavljeni, ob katerih bi se ljudje mogli od posvetnih opravil oddahniti in toliko bolj večno, zveličanje in stan svoje duše preišljevati. Toda malo ljudi je, kateri bi sami mogli prav zveličansko preišljevati, se sami zadosti dolgo v svetih mislih ohraniti. Toraj jim je treba božjo besedo, pridige in krščanske nauke pridno poslušati, kake lepe bukve brati, ali pa take ljudi obiskati, od katerih lahko kaj lepega slišijo in se naučé, od katerih so k dobremu opominjani, da tako ob nedeljah in praznikih to nado-

mestijo, kar so ob delavnikih zavolj obilnega dela in velikih opravil zamudili.

Ravno ob nedeljah in praznikih bi morali, kar zveličanje naše duše zadeva, za ves prihodnji teden že naprej kaj storiti: bi morali pri sv. maši na trpljenje in smrt svojega Zveličarja misliti, svoje grehe obžalovati in trdno skleniti nič več grešiti; tukaj bi morali iz pridig in nauk vodila k zares krščanskemu življenju, moč k dobremu, tolažbo v trpljenju, potrpežljivost v britkostih za celi teden dobivati; ob nedeljah bi morali z lepimi pogovori varstvo zoper pohujšljive besede, v družbi dobrih ljudi brambo zoper slabe izglede dobivati in Boga goreče prositi, da bi naše lepe sklepe, ki smo jih pri sv. maši ali pri pridigi storili, s svojo milostjo podpiral.

O delu ob nedeljah in praznikih vam moram pa še to posebej povedati. Če je silna potreba, če je treba sebe ali bližnjega iz kake velike nevarnosti rešiti, ali kake velike nesreče obvarovati, vsak vé, da smé toliko in tako dolgo delati, dokler je treba. Toda mora prava sila biti, ne pa domišljena. Veliko rokodelcev ob nedeljah in praznikih dela, veliko jih gré te dni po svoji barantiji, ali svoje hlapce ali konje pošiljajo; veliko gospodarjev in gospodinj obklada svoje posle te dni s tolikim delom, da jim ni moč k pridigam, še manj pa h krščanskemu nauku priti; pravijo: to je potrebno delo, rokodelstvo mora napredovati. Kristijanje! ali ni tudi potrebno, da po nebeškem kraljestvu, po svetosti in zveličanju hrepenimo? Ali ni naše življenje, življenje kristijana, nič družega, kakor trg, semenj, kjer vsak svojega prida in dobička išče? Ali bo potem kratkem življenju vsega konec? Ali ni dosti, da šest dni po časnih opravilih greste; ali je preveč, če en sam dan v tednu, če ob nedeljah in praznikih le eno ali drugo za večno, za zveličanje svoje in podložnih duše obrnete?

Spolnujte toraj, kristijanje! svojo dolžnost, posvečujte praznike in nedelje, posvečujte jih s svetimi, Bogu dopadljivimi mislimi in deli. Hodite z vso pobožnostjo k sv. maši, kjer se Jezus Kristus sam nebeškemu Očetu daruje, poslušajte radi pridigo, božjo besedo, s katero vas Bog po svojih služabnikih opominja. Posvečujte pa tudi popoldne in zvečer teh svetih dni, hodite pogosto h krščanskim naukom, da se naučite, kaj nam je tukaj verovati in storiti, kaj imamo upati po smrti. Berite doma sami ali poslušajte kaj lepega, pogovarjajte se o pridigi in krščanskem nauku. Stariši! učite svoje otroke, opominovajte jih k dobremu! Otroci! učite se pisati in brati. Mladi ljudje!

obiskujte kakega bolnika, ali sicer kakega dobrega človeka svojega spola; vi mladenči! katerega znanca, od katerega lahko kaj dobrega slišite in se naučite; ve krščanske device! kako prijateljico, katera vas bo z besedo in zgledom k dobremu za Boga vnela. Da, opominjajte se sami eden drugemu k dobremu in odvracujte eden drugemu po svoji moči od hudega, od taciš zborov in razveselišč, kateri najsvetejše dneve oskrunijo. Razveseljajte se sami z nedolžnim veseljem, katero Boga ne žali, in ne vas, ne bližnjega ne pohujša, razveseljajte se v Gospodu. Premišljajte posebno ob nedeljskih večerih, kako ste celi teden živeli, obudite kesanje nad svojimi padci, trdno sklenite, se prihodni teden skrbnejše greha varovati.

Če bomo tako nedelje in praznike posvečevali, bomo vsi na duši in telesu pokrepčani novi teden začeli; božji blagoslov bo nad nami prebival in nas povsod spremljal, dokler tisti veliki praznik, tista velika nedelja v nebesih ne pride, katero bomo z Bogom Očetom, Sinom in sv. Duhom v družbi vseh angeljev in izvoljenih božjih večno obhajali. Amen.

† Josip Rozman, dekan (1829).

2. Zakaj glejmo na bližnjega?

Luk. 14, 1.

Vvod: Do tridesetega leta je bilo Jezusovo življenje do malega vsem prikrito. Ko pa stopi med ljudi in začne učiti, so le nanj obrnene vseh oči. Dobre duše se ozirajo nanj, ker jih privabi njegova nebeška miloba; začnejo posnemati njegov prevzvišeni zgled... A tudi sovražniki so se ozirali nanj, kakor nam pripoveduje današnji evangelij, pa ne, da bi občudovali in posnemali njegovo nebeško svetost, marveč iz satanskega namena, da bi mogli kje kaj slabega na njem zapaziti, bodisi v besedi ali v vedenju, da bi zagnali hrup in ga tožili... Še sedaj je obilno slabovoljnih ljudi, ki iz nevoščljivosti, sovraštva, napuha, sploh iz slabega namena za svojim bližnjim pogledujejo, da bi zvedeli njegove napake, pregrehe, slabosti... Smemo opazovati vedenje svojega bližnjega, toda le iz dobrih namenov. Razložil vam bom toraj prevažno vprašanje: Zakaj glejmo na bližnjega?

Izpeljava. 1. Premnogokrat smo dolžni opazovati druge in sicer iz tega namena, da bi njih napake odstranili. To dolžnost imajo pred vsem stariši do svojih otrok. Z vso mogočo skrbjo

morajo pogledovati za njimi, po dnevi in po noči, pri delu in igranju, doma in zunaj, če so sami ali v družini. Stariši morajo vedeti, kaj otroci počenjajo, h katerim ljudem zahajajo, kaj govorijo; še celo to morajo pozvedovati, kaj mislijo, kakšna huda nagnenja se jim vzbujajo, kaj je njih slaba stran . . . In ko zapazijo kaj slabega, naj z vso resnobo skušajo odstraniti, z lepo besedo, če treba, pa tudi z ostro kaznijo. Pa kako slabo se spolnuje ta najvažniša dolžnost! Premnogi stariši so slepi: nočejo videti hudobij, ki jih vsi drugi vidijo in le jezijo se na one, ki jih opomnijo na zlobnosti njihovih otrok . . . Na živino skrbno gledajo, da se lepo redi, na poljske pridelke pazijo, da se ne oškodujejo — vse drugo varujejo, le za otroci pogledati se jim ne zdi vredno in potrebno!!

Enako dolžnost imajo tudi odgojitelji do gojencev, predstojniki do podložnih, gospodarji in gospodinje do poslov . . . O kako bi bilo mnogokje vse drugače, ko bi hoteli gledati! Koliko nesrečnih ljudi bi bilo manj na svetu, ko bi ne mižali oni, katerim je dolžnost gledati!

2. Gledati moramo na bližnjega, da spoznamo njegove lepe lastnosti in vidimo njegova dobra dela. To vam tem gorkejšo priporočam, ker je dandanes tudi med nami toliko farizejev in farizejk, ki le zato za družimi pogledujejo, da bi kaj slabega zavohali in potlej na veliki zvon obesili. Vi pa ne tako, marveč izgovarjajte slabosti in zamolčujte, kar pa lepega vidite, to povdarjajte, to razglašujte. Varovati se je sicer prilizovanja in vsake hlimbe, vendar zaslužena čast naj se ne odrekuje nikomur. Zlasti, kadar bližnji ni navzoč, povzdiguje njegove zasluge po zgledu Jezusa Kristusa, ki je sv. Janeza Krstnika vpričo vsega ljudstva tako lepo pohvalil precej potem, ko je bil odšel. (Luk. 7, 24—28.) Kdor druge po vrednosti hvali, kaže več čednosti ob enem: ponižnost, pravičnost, odkritosrčnost, ljubezen . . .

3. Opazovati moramo lepe lastnosti, čednosti in dobra dela družih zato, da je posnemamo. Sv. apostelj Pavel nas tako lepo opominja: *Glejmo eden na drugega, da se med seboj vnemamo k ljubezni in dobrim delom.* (Hebr. 10, 24.) Posebno nam prigovarja, naj se spominjamo onih, ki z lepim naukom sklepajo tudi lepe zglede: *Glejte konec njih življenja in ravnajte se po njih veri.* (13, 7.) O, koliko bo na sodnji dan število onih srečnih, bi bodo zato na desnici, ker so se v življenji pridno ozirali na sv. Alojzija, sv. Frančiška, sv. Ignacija, sv. Benedikta, sv. Uršulo, sv. Terezijo itd. ter po njih zgledu se zveličali! Pa tudi sedaj storijo ljudje okrog nas mnogo dobrega: bodimo slepi za njih napake, posnemajmo njih dobre lastnosti. De-

lajmo, kakor je delal sveti opat Anton. Če je videl koga, da se je v kaki čednosti odlikoval, se je na moč prizadeval, da bi ga posnemal. Tudi ti lahko posnemaš svojega soseda v pridnosti, svojo ženo v pobožnosti, tega prijatelja v zvestobi in pravičnosti, onega znanca v radodarnosti itd.

Konec: Le pogledujte za svojim bližnjim, toda nikdar ne iz slabih, nizkotnih namenov, iz nevoščljivosti, sovraštva, škodoželjnosti itd. marveč . . .

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Ljubimo Boga!

Pred vsem skrbite, da ljubite Gospoda,
svojega Boga. Jozue. 22, 5.

Poletnega dne se sprehaja na večer sv. Avguštin na morskem obrežji. Iskal je v svojem duhu stvari, kateri bi izročil svoje ljubeče srce, pri kateri bi našla pokoj njegova duša. Morje pred njim blesti v omamni lepoti, ko tone vanj rumeno solnce; ta pogled prevzame Avguštin. „Morje, vpraša, ali si ti moj Bog?“ In valovi morski zašumljajo v lahnem vetriču in zdi se Avguštinu, da mu šepetajo: „Mi nismo tvoj Bog, mi smo le stvari božje, ki spolnujemo njegovo povelje: *Hvalite, morja in reke, Gospoda!*“ In valovi se niso pomirili in tudi srce Avguštinovo ni bilo mirno. — Kmalu zaide solnce; mrak zagrne zemljo, tam na nebesu pa miglja na tisoče krasnih zvezd. Kdo ne čuti vsemogočnosti in pričujočnosti božje, gledajoč v jasni noči velikanske svetove v neizmernem prostoru nebesnem? Zato tudi Avguštin vpraša: „Zvezde, ste li ve moj Bog? Ali najde pri vas pokoj moja duša?“ In zamigljale so zvezde in utrinjale so se ter donašale odgovor Avguštinu: „Me nismo tvoj Bog, me ga le slavimo po naročilu: *Slavite, zvezde neba, Gospoda!* Išči Boga više!“ In ozre se više tje k blaženim duhovom, ki molijo Boga in se v sreči in slavi v njem vesele na veke; prevzet od njih lepote in sreče, vsklikne: „Duhovi božji, ali ste vi moj Bog? Ali dobim pri vas miru svojemu srcu?“ „Mi nismo tvoj Bog, mu duhovi odgovarjajo, mi smo le služabniki njegovi, izpolnujoč njegov ukaz: *Hvalite, vsi duhovi, Gospoda!* Išči više in hvali z nami svojega Gospoda!“ Avguštin se ozre tje pred prestol, kjer kraljuje trojedini Bog v svojem veličastvu — a sedaj več ne vpraša: „Ali si ti moj Bog?“ srce se umiri, iz-

polnjeno je hrepenenje, sklone se na kolena in moli Boga, v katerem je našla mir njegova duša. *Ni bilo mirno moje srce, dokler se ni odpočilo v Bogu.* In vname se mu srce od ljubezni do Boga, da skoro omedljuje: *Oj meni, zakaj te še-le tako pozno začenjам ljubiti, tebe neskončno ljubezen!* — Stvari toraj v svoji lepoti in mogočnosti silijo človeka, da Boga ljubi, a tudi Stvarnik sam to tirja od njega. *Pred vsem skrbite, da ljubite Gospoda svojega Boga!* pravi sv. pismo in Jezus govori danes v sv. evangeliji: *Ljubi Gospoda . . .* Kdor to zapoved spolnuje, vse druge spolnuje. *Ljubi,* pravi sv. Avguštin, *in potem stori, kar ti drago,* vse bo prav in dobro. — Ali mi, dragi kristijani, spolnujemo to prvo, veliko zapoved? Ali ljubimo Boga čez vse? — Če ga ljubimo, bomo živeli, so nebesa naša; če ga ne ljubimo, ostanemo v smrti, smo pogubljeni. — Kaj toraj stori, kdor ljubi Boga? To vprašanje vam danes pojasnim, da vemo, kaj nam treba, da bomo v resnici ljubili Boga in se izveličali. Bog z nami!

1. Vse, kar smo in kar imamo, nismo in nimamo sami od sebe, marveč vse imamo od Boga. On je začetnik, stvarnik vsega življenja. *Jaz sem začetek vsega* (Razod. 1, 8.) *Gospodova je zemlja in vse, kar je na njej; zemeljski krog in vsi, ki prebivajo na njem.* (Ps. 23, 1, 2.) Zakaj on je rekel in bilo je, on je zemljo utrdil nad morje. Bog pa ni le začetnik vsega, on tudi vse ohranjuje in vlada in vse ima svoj konec, svoj namen v Bogu. *Jaz sem alfa in omega,* jaz vsemu začetek in konec; vsemu, toraj tudi ljudem, *zakaj on nas je vstvaril in ne mi sami sebe.* Zato človek ni sam svoj, ampak Bog je njegov gospodar; človek je božja stvar in vse kar ima je božje, zato mora vse darovati Bogu. On sam to zahteva od človeka: *Moj sin, daj mi svoje srce.* (Preg. 23, 26.)

2. Kaj pa hoče Bog imeti od nas, ako tirja naša srca? Veliko, vse hoče imeti. In le tisti, kdor mu daruje svoje srce, daruje toraj vse, kar ima, edino tisti ljubi Boga čez vse, ali kakor Bog govori, iz vsega srca. Srce je pri človeku vir dušnemu in telesnemu življenju; kedar odbije srce, umrje človek. V sreču, pravimo navadno, imajo svoj sedež naše dušne sile: pamet, spomin, volja. V sreču se zbira kri, ki se pretaka po žilah in daje človeškim udom zdravje. Svoje srce toraj Bogu daruje, kdor mu prinese v dar svoje dušne moči: pamet, spomin in voljo in kdor mu dá v dar tudi svoje telesne ude: oči, ušesi, jezik, roki, nogi. In kdor mu vse to dá, tak ljubi Boga nad vse, tak spolnuje prvo in največo zapoved: *Ljubi Gospoda . . .*

Ako toraj hočemo mi spolnovati to največo zapoved, prinesimo Bogu v dar:

a) svojo pamet. — Z razumom spoznava človek vse okoli sebe in v sebi, s pametjo spoznava Boga samega v stvarjenji. Spoznanje to je življenje človekovo; da spozna Boga in v Bogu vstvarjene reči, to je njegov namen. In to človeku tudi ni pretežko; Bog namreč se nam ni razodel samo po stvarjenji, on je tudi, kakor govori apostelj, *mnogokratov in mnogotero govoril našim očetom, poslednjič pa je govoril po svojem Sinu* (Hebr. 1, 1.) — po razodenji. Bog sam se nam je toraj razodel, on dal zapovedi; to spoznavati je človek dolžan. — Ker pa Bog, kakor govori sv. pismo, prebiva v nepristopni luči, zato človeški razum ne more vsega umeti o Bogu in tudi ne vsega, kar je razodel; zato take resnice, katerih popolno ne umemo, imenujemo skrivnosti in ravno živo verujoč v te skrivnosti, prav popolno Bogu darujemo svojo pamet; to storimo brez skrbi, ker vemo, da je Bog večna resnica in modrost, ki ne more goljufati, pa tudi ne goljufan biti.

Toda koliko je danes tudi kristijanov, ki nečejo Bogu darovati svoje pameti, ki v svojem napuhu govoré: česar ne vidim, ne verjamem, to se ne strinja z mojim razumom itd. Kaj pač je ubogi človek proti Bogu, da si drzne zaslepljen tako govoriti?

Kristijan, ali ti daruješ Bogu svojo pamet? Ali spoznavaš Boga? Ali se podučuješ o njegovih zapovedih, ali poslušáš rad božjo besedo, kjer se Bog spoznava? — Ali je tvoja vera trdna? Ali ne nastavljaš poslušnih ušes brezvercem in zapeljivcem? — Daruj mu svojo pamet; da to ložje storiš, prosi Boga s psalmistom (118, 34): *Daj mi spoznanje in premišljeval bom tvojo postavo in hranil jo v svojem srcu!*

b) Tudi spomin svoj, treba, da Bogu daruješ. — S spominom si človek predstavlja v duhu stvari in dogodke, ki so živele v drugem času ali se vršili na drugem kraji. Spomin nam jasno kaže preteklost, nam kaže svet, njegovo mišljenje in delovanje; ko nam je vse to v spominu, treba da ne pozabimo njega, od katerega ima življenje vsaka stvar, v katerem se *gibljemo, živimo in smo*; v božji luči treba, da vse opazujemo, Boga da se spominjamo v vseh rečeh. Kdor toraj Bogu daruje svoj spomin, misli pogosto na Boga: Rano zjutraj mu je prva misel — Bog; po dnevu ga zopet Bog spremlja pri vseh njegovih opravilih in zadnja misel zvečer mu je zopet Bog. — Tako človek Bogu daruje svoj spomin, in to, kristijani, ni težko, ker nas vse okoli nas in v nas spominja našega Boga.

Tako je učila pobožna mati hčerko Notburgo, poznejšo svetnico. Uboga sem, dete moje — ji je rekla — in po svoji smrti nimam ti kaj zapustiti; toda vsega boš imela dovolj, če se povsod spominjaš svojega Boga: vsaka stvar spominja te nanj, kaže ti ga vsako delo. Kadar ogenj napraviš, pomni, da je Bog luč sveta, vedi, da se pred to lučjo nikdo ne skrije; ako žito žanješ na polji, ne pozabi, da tudi nas požanje smrt in nas Bog sodi; tički, ki jih slišiš peti, te vabijo, da se pridružiš in ž njimi v molitvi hvališ svojega Boga. Vse, vse te nanj spominja, spominjaj se ga tudi ti vse dni svojega življenja in bogata boš dovolj, ker podedovala boš nebeško kraljestvo.

Kristijan, kako je s tvojim spominom? Ah, morda skruniš svoj spomin z grdimi podobami, na Boga pa ne misliš morda celi dan ali še več? . . . Daruj mu svoj spomin, skrbi pred vsem, da ljubiš svojega Boga!

c) Poleg pameti in spomina ima v srečo svoj sedež tudi naša volja. Tudi voljo moramo Bogu darovati, ako želimo Boga ljubiti iz vsega svojega srca. — To nam prav posebno kaže Izveličar sam; ker nas uči moliti: *Zgodi se tvoja volja!* ker nas svari: *Ne tisti, ki pravi Gospod, Gospod . . . ampak kdor stori voljo mojega Očeta . . .* In Jezus je to tudi sam spolnoval; svojo človeško voljo je popolno daroval volji nebeškega Očeta. *Moja jed je, da spolnim voljo tistega, ki me je poslal, in tudi na Oljski gori, ko je krvavi pot rosil njegov božji obraz, je klical: Oče, ne moja, mar tvoja volja se zgodi!*

Tako storiti, je tudi naša dolžnost, da Bogu darujemo svojo voljo. Podobni bodimo cvetici solnčnici, o kateri pripoveduje Plinij, da se s svojim cvetom vedno obrača proti solncu, zjutraj proti vzhodu dviga svojo glavico, zvečer jo nagiba proti zahodu, kjer se zemlja od solnea poslavlja, in to se ne zgodi le v solnčnih, jasnih dnevih, ampak tudi v mračnih in oblačnih. Tako tudi mi v veselji in žalosti spolnujemo v vseh rečeh vsemogočno voljo božjo. — Kristijan, kako se uklanjaš volji božji posebno v britkosti? Oj daruj Bogu svojo voljo; skrbi pred vsem, da ljubiš svojega Boga in ponavljaš s sv. Ignacijem njegovo prekrasno molitev: *Vzemi, Gospod, vso mojo prostost; vzemi si pamet, spomin in voljo mojo; vse kar imam, je tvoje, vse ti vrnem in izročim, da vladaš ž njim po svoji volji, le ljubezen s svojo milostjo mi dodeli in dovolj sem bogat!*

3. Videli smo, da je človek dolžan Bogu darovati pamet, spomin in voljo — svojo dušo; a to še ni vse, to še ni celo srce, kakor govori Gospod: *Sin, daj mi svoje srce!* Bogu moramo tudi darovati svoje telo, svoje telesne ude, potem darujemo Bogu celo svoje srce: dušo in telo. — Te dolžnosti nas pogosto spominja sv. pismo. *Ali*

ne veste, da so vaša telesa tempelj sv. Duha, ki je v vas? (Kor. 3, 16.) Svet je tempelj božji, in ta tempelj ste vi. (1 Kor. 3, 17.) Dajte zdaj svoje ude, naj služijo pravici v posvečenje. (Rim. 6, 20.) Kaj hoče sv. pismo s tolikimi opomini? Ali nam ne kaže svete naše dolžnosti, da Bogu darujemo svoje telo, svoje oči, ušesa, roke, noge? Kristijani, kako spolnujemo v tem oziru svojo dolžnost? Morda služimo s svojimi telesnimi udi satanu; morda s svojim življenjem kažemo, da ne ljubimo Boga, da zanj ne maramo, da ga sovražimo — ljubezen samo! Kristijan, ki tako ravnaš, ne pozabi, da bomo v *svojih telesih* prejeli, kar smo zaslužili, dobro ali hudo, da se bodo tudi naša telesa vdeleževala večne sreče ali pa večnega trpljenja! Pomni, da je Kristus s svojim včlovečenjem posvetil naše telo, da toraj moramo skrbeti, da je tudi sveto ohranimo. Zato naj nam bodo vedno pred očmi besede apostolove: *Posvečujte in nosite Gospoda v svojih telesih!* (I. Kor. 6.)

Zdaj še-le vemo, dragi kristijani, koliko Bog od nas tirja, ako nam pravi: *Sin moj, daj mi svoje srce*, ako nas opominja z besedami Jozueta: *Pred vsem skrbite, da ljubite Gospoda, svojega Boga!* Veliko zares hoče od nas Bog imeti, a nič po krivici. Vemo namreč, da Bog le svoje tirja od nas, da smo mu toraj dolžni dati celo svoje sree. To storimo toliko lože, ker nas k temu sili vsa natora, ki tudi po svoje z vsemi svojimi silami služi Stvarniku, to storimo toliko rajše, ker vemo, da s tem sami sebe osrečimo, v Bogu namreč je naša večna sreča.

Zato, kristijani, darujemo tudi mi Bogu celo svoje srce, dušo in telo, s tem bomo spolnovali prvo in največo zapoved, skrbeli, da pred vsem ljubimo Gospoda svojega Boga! — Posnemajmo radi prijatelje božje, ki so voljno darovali Bogu vse svoje dušne in telesne moči, ki sedaj zato pri Bogu vživajo stotero plačilo, ker: *Kdor se Boga boji in njemu služi s celim srcem, tak prejme blagoslov od Gospoda in usmiljenje od Boga, svojega rešitelja. (Ps. 23.)* — Za ljubezen božjo, za največo zapoved se trudimo z vsemi svojimi močmi, ob enem pa ne pozabimo, da je taka ljubezen dar božji, zato prosimo zanjo Boga in vzdihujmo k njemu kakor nekdanj sv. Anzelm: Vzemi, o Gospod, premoženje; vzemi roke, noge, oči; vzemi vse, ako ti je tako všeč; le srce mi pusti, da te bo ljubilo, se v Bogu svojem pomirilo in pri njem po prestanem viharnem življenju varno počivalo na veke! Amen.

Andrej Kalan.